

BURMISTRZ OPOLA LUBELSKIEGO

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OPOLE LUBELSKIE

m. ELŻBIETA - dz. nr: 24/4, 24/6, 25/2, 25/2

Uchwała nr IX/75/2019

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

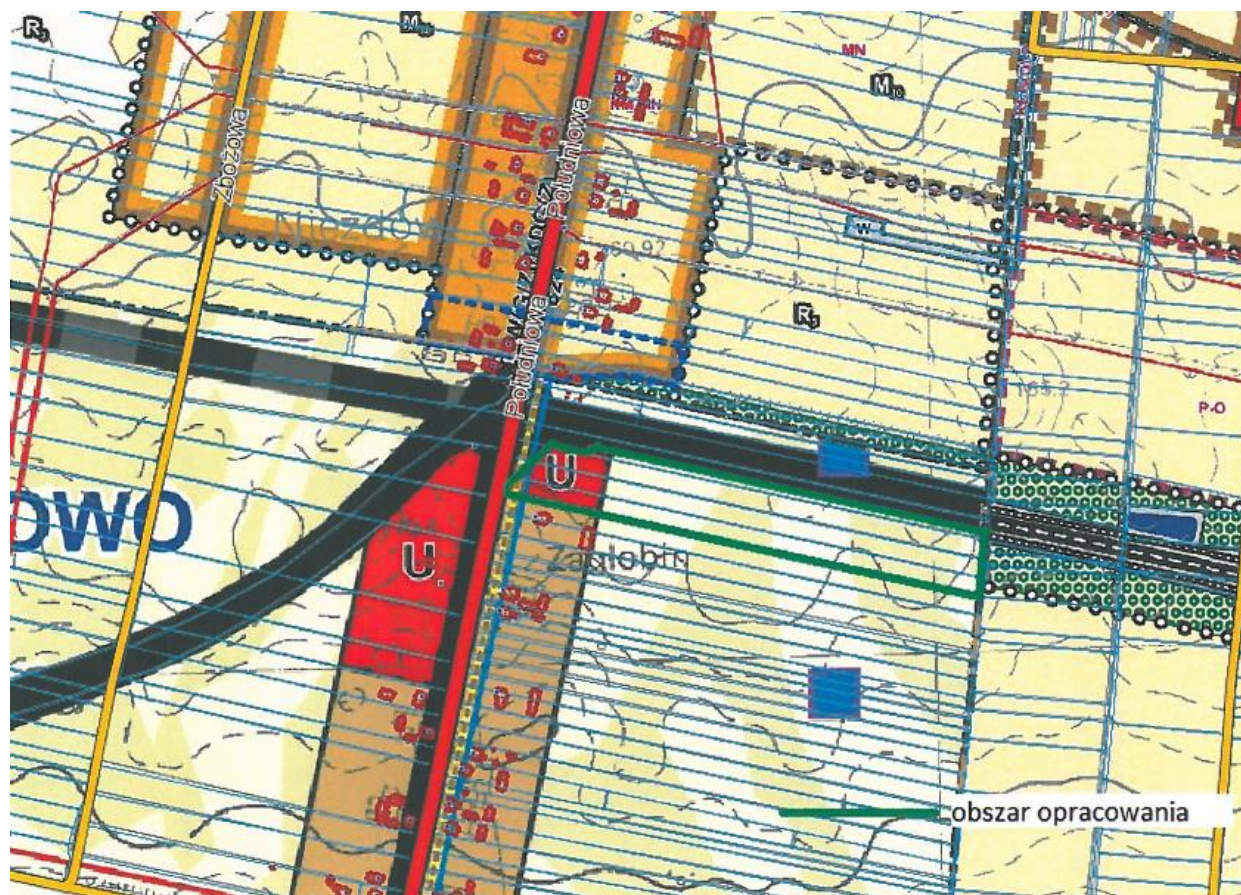
OPRACOWANIE: Anna Harabin

KWIECIEŃ 2020

1.	WSTĘP	2
1.1.	PODSTAWA PRAWNA WYKONANIA PROGNOZY	2
1.2.	GŁÓWNE CELE PROGNOZY	3
1.3.	ZAKRES PROGNOZY	5
1.4.	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
1.5.	INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	7
2.	ZAWARTOŚĆ PROJEKTU ZMIANY DOKUMENTU PLANISTYCZNEGO	9
3.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	12
4.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	13
5.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OPRACOWANIA ORAZ STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO	14
5.1.	DANE OGÓLNE	14
5.1.1.	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA ANALIZOWANEGO TERENU	15
5.2.	STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	20
5.2.1.	STAN JAKOŚCI POWIETRZA	20
5.2.2.	KLIMAT AKUSTYCZNY	22
5.2.3.	STAN CZYSTOŚCI HYDROSFERY	22
6.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ..	25
7.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	25
8.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	26
8.1.	PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE	26
9.	SPÓJNOŚĆ I CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM	27
9.1.	OCHRONA PRZYRODY	27
9.2.	OCHRONA KRAJOBRAZU	28
9.3.	OCHRONA ZASOBÓW LEŚNYCH	28
9.4.	OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH	29
9.5.	POZOSTAŁE AKTY PRAWNE I DOKUMENTY ZWIĄZANE Z PROJEKTEM ZMIANY SUIKZP	30
10.	PROGNOZA WPŁYWU NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA	31
10.1.	IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	31
10.2.	SZCZEGÓŁOWA PROGNOZA WPŁYWU USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY SUIKZP	32
10.3.	ODDZIAŁYWANIE NA PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000	33
10.3.1.	Oddziaływanie na siedliska i gatunki	33
10.3.2.	Oddziaływanie na faunę	34
10.3.3.	Oddziaływania na różnorodność biologiczną	34
10.3.4.	Oddziaływania na integralność obszaru Natura 2000	34
10.4.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ SUIKZP	34
10.5.	WPŁYW USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY NA CELE ŚRODOWISKOWE DLA JEDNOLITYCH WÓD PODZIEMNYCH POWIERZCHNIOWYCH, OKREŚLONYCH W „PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI W OBSZARZE DORZECZA WISŁY”	36
10.6.	ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM	39
10.7.	ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM	40
11.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY	41
12.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W PROJEKcie ZMIANY STUDIUM	43
13.	WSKAZANIE TRUDNOŚCI PRZY OPRACOWYWANIU PROGNOZY	43
14.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	43

1. WSTĘP

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opole Lubelskie – obręb Elżbieta (dz. nr: 24/4, 24/6, 25/2, 26/2, wykonywana w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie **uchwały nr IX/75/2019** Rady Miejskiej w Opolu Lubelskim z dnia **18 czerwca 2019 r.** w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opole Lubelskie. Zmiana studium dotyczy obszaru czterech działek, której granicę wyznaczono na załączniku graficznym do uchwały inicjującej. Załącznik z obszarem objętym zmianą przedstawiono poniżej. (granica koloru zielonego).



Ryc. 1 Obszar objęty zmianą studium - obręb Elżbieta

W wyniku złożonych wniosków oraz analizy zasadności przystąpienia do zmiany suikzp gminy w obrębie Elżbieta dla wskazanych działek, nastąpiła konieczność podjęcia uchwały o zmianie tegoż studium.

Skróty użyte w prognozie:

- suikzp – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- sooś – strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

1.1. PODSTAWA PRAWNA WYKONANIA PROGNOZY

Podstawą prawną do wykonania prognozy są zapisy art. 46 pkt 1 **Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.**

Przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (zwanej dalej sooś) dla zmiany studium obejmuje postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu, dokumentu planistycznego i programu, obejmujące w szczególności: uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, uzyskanie wymaganych ustawą opinii oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Podstawą prawną jest również **Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym** jak również uchwała inicjująca nr IX/75/2019 Rady Miejskiej w Opolu Lubelskim z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opole Lubelskie. Opracowanie dokumentu prognozy oddziaływania na środowisko jest jednym z etapów procedury planistycznej i jako dokument obligatoryjny warunkuje uchwalenie dokumentu planistycznego. Elementem postępowania sooś jest również uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, uzyskanie wymaganych ustawą opinii, zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. Zakres merytoryczny prognozy określa art. 51 w/w ustawy oraz stanowisko odnośnie zakresu prognozy i stopnia szczegółowości Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu Lubelskim.

1.2. GŁÓWNE CELE PROGNOZY

Studium jako dokument planistyczny jest opracowaniem strategicznym, wskazującym kierunki dalszego rozwoju. Rozwój zawsze wiąże się z ingerencją w środowisko przyrodnicze, dlatego celem prognozy jest zidentyfikowanie zagrożeń dla środowiska, jakie mogą powstać w wyniku realizacji ustaleń studium oraz określenie działania mającego na celu ograniczenie ewentualnie występujących negatywnych skutków środowiskowych. Analiza ustaleń zawartych w projektach planistycznych na etapie ich powstawania jest jak najbardziej pożądana, ponieważ prowadzi do eliminacji zagrożeń u źródła. Zmiany zagospodarowania przestrzeni najczęściej odbywają się kosztem środowiska. Dokumenty planistyczne muszą więc z jednej strony spełniać wymagania z zakresu ochrony środowiska, a z drugiej powinny realizować potrzeby społeczno – gospodarcze, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Oceny skutków ustaleń planistycznych, wynikające z przyjętych kierunków zagospodarowania oraz możliwości występowania zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi i środowiska biogeograficznego, poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla stanu środowiska, poprzez:

- analizę dokumentów specjalistycznych, danych mapowych, danych przestrzennych obszaru opracowania;
- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na biofizyczne komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w projekcie;
- współpracę autora prognozy z autorem projektu celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców;

- pełne poinformowanie podmiotów tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organów samorządu o skutkach wpływu ustaleń projektu dokumentu planistycznego na środowisko przyrodnicze.

Prognoza sporządzona w trakcie pracy nad zmianą ustaleń studium jest szczególnie przydatnym narzędziem harmonizowania elementów zagospodarowania przestrzennego ze środowiskiem i krajobrazem. Umożliwia bowiem eliminację rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych prowadzących do degradacji środowiska ze względu na niedostosowanie projektowanego zagospodarowania do cech środowiska oraz rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, które będą stwarzać uciążliwości dla innych użytkowników przestrzeni.

Celem prognozy jest rozpoznanie uwarunkowań przyrodniczo-krajobrazowych dla planowania nowych form zagospodarowania terenu i na tej podstawie wskazanie najbardziej optymalnych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, które będą umożliwiać osiągnięcie założonych celów społeczno-gospodarczych przy możliwie najmniejszych stratach środowiskowych.

Współdziałanie autorów prognozy i studium pozwala na wytyczenie warunków zagospodarowania i zabudowy terenu pod kątem ograniczania niekorzystnych oddziaływań na środowisko.

Tak więc prognoza opiera się przede wszystkim na licznych analizach pozwalających na identyfikację procesów i wartości środowiska. Po tym etapie możliwa jest ocena potencjalnych skutków realizacji ustaleń planistycznych wprowadzonych na obszarze opracowania, co stanowi główny cel prognozy. Zadanie to wymaga interdyscyplinarnej analizy procesów i zjawisk zachodzących w środowisku przy uwzględnieniu zmian w szeroko rozumianym otoczeniu. Tak szeroki zakres wiedzy pozwoli na osiągnięcie głównego celu dokumentu, a więc wykazanie, jak sposób zagospodarowania wpłynie na środowisko i naruszy zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi.

Wprowadzane kierunki zagospodarowania w rejonie miejscowości Elżbieta w postaci obszarów produkcyjno – usługowych (oznaczenie PU), a następnie ich realizacja, mogą powodować oddziaływania na komponenty środowiska, np.: wody powierzchniowe i podziemne, klimat lokalny, hałas, bioróżnorodność, ukształtowanie terenu, stan gleb, stan powietrza oraz warunki życia mieszkańców.

Celem prognozy jest wyeliminowanie na etapie sporządzania ustaleń planistycznych studium, działań sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju, zarówno na analizowanym obszarze jak i w jego otoczeniu, tym bardziej, iż w najbliższym sąsiedztwie występuje zabudowa mieszkaniowa oraz ujęcie wód podziemnych. Prognoza powinna określić w jakim stopniu zasada zrównoważonego rozwoju, związana z ochroną środowiska i jego zasobów, zostały uwzględnione w projektowanym dokumencie. Przeprowadzone analizy mają na celu wskazanie jakie mogą być skutki negatywne i pozytywne dla środowiska w wyniku realizacji działań zawartych w dokumencie planistycznym.

W efekcie prognoza umożliwi wprowadzenie ustaleń, umożliwiających zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej jak i w szerszym zakresie. Celem prognozy jest również ocena na ile ustalenia, obok zachowania istniejących wartości zasobów środowiska, pozwolą na wzbogacenie lub odtworzenie obniżonych, zdegradowanych wartości. Wskaże w jakim stopniu istniejące zagrożenia ulegną obniżeniu bądź spotęgowaniu. Celem pośrednim prognozy są oceny konieczne, wynikające z cytowanej *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Należą do nich m. in.: określenie możliwości oddziaływań transgranicznych i na obszary Natura 2000, identyfikacja obszarów objętych

przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko i jego elementy składowe, zaproponowanie rozwiązań ograniczających, zapobiegających i kompensujących negatywne oddziaływanie oraz zaproponowanie rozwiązań alternatywnych.

Reasumując prognoza to dokument nie rozstrzygający o słuszności wskazanych kierunków rozwoju miasta i obranych celów strategicznych, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń na poszczególne komponenty środowiska wraz z ich wzajemnymi powiązaniem (tj. ekosystemy, krajobraz, ludzie, dobra materialne, dobra kultury). Może być również narzędziem wpływu i podstawą niedopuszczenia do wyłożenia projektu dokumentu planistycznego i kontynuacji następnych etapów procedury planistycznej.

1.3. ZAKRES PROGNOZY

Zakres prognozy wynika z zapisów art. 51 i 52 cytowanej ustawy oraz opinii instytucji uzgadniających jej zakres tj. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu Lubelskim oraz Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Art. 51 ust. 2 w/w ustawy mówi, że prognoza powinna zawierać:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jego przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska (również w ujęciu prospektywnym) w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy i cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko- średnio, długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne,
- wpływ na różnorodność biologiczną, ludzi, wodę powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych, jak również oddziaływania między tymi komponentami.

a także przedstawia:

- rozwiązania, mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- rozwiązania alternatywne, o ile wykaże, że istnieją możliwości ich wprowadzenia.

Zakres prognozy został określony pismami przez RDOŚ znak: WSTV.411.16.2019.AP z dnia 13 sierpnia 2019 r., oraz PPIS znak: ONS-NZ.450.19.2019 z dnia 30 lipca 2019 r.

Według **RDOŚ** prognoza powinna zawierać analizę wpływu na obszary chronione: Natura 2000 Opole Lubelskie (PLH060054), Chodelski Obszar Chronionego Krajobrazu i Wrzelowiecki Park Krajobrazowy. Prognoza powinna określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16

kwietnia 2004 r. *O ochronie przyrody*. W szczególności obszary chronione znajdujące się w obrębie gminy Opole Lubelskie wymienione wyżej. W prognozie należy uwzględnić elementy systemu przyrodniczego gminy Opole Lubelskie wraz z jego powiązaniem z systemem gmin sąsiednich zapewniając spójność ekologiczną obszarów.

Należy również przeanalizować i ocenić czy projekt zmiany studium zagospodarowania przestrzennego umożliwi spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych wód podziemnych i powierzchniowych, określonych w „Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły”.

Ponadto informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane z uwzględnieniem innych zagadnień, zawartych w prognozach oddziaływania na środowisko dla innych przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem niniejszego opracowania, a także powinna być komplementarna z opracowaniem ekofizjograficznym obejmującym obszar objęty zmianą studium.

Prognoza powinna określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, w tym na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny oraz rozwiązania alternatywne, minimalizujące lub kompensujące negatywne oddziaływania. Ocena powinna dotyczyć również oddziaływania na siedliska tych gatunków, warunkując w ten sposób ich występowanie.

Według **PPIS** prognoza powinna być zgodna z art. 51, ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, jak również powinna identyfikować skutki wpływu zmiany studium na: środowisko, w tym na zdrowie ludzi oraz je oceniać, umożliwiając wyeliminowanie rozwiązań niekorzystnych dla środowiska, w tym na zdrowie ludzi.

1.4. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Dokumentami powiązanymi z niniejszą prognozą są następujące opracowania:

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, Lublin 2015,
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020 (Uchwała Sejmiku Woj. Lubelskiego Nr XXXVI/530/05 z dn. 04.11.2005 r.),
- Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019,
- Plan gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły, KZGW, Warszawa wraz z aktualizacją,
- Strategia rozwoju Gminy Opole Lubelskie na lata 2008 – 2015. Urząd Miejski w Opolu Lubelskim, 2008,
- Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Opole Lubelskie na lata 2016-2025,
- Program ochrony środowiska dla miasta Opole Lubelskie, 2001 – 2015, 2001 Urząd Miejski w Opolu Lubelskim,
- Gminny Program Rewitalizacji,
- Plan gospodarki odpadami dla miasta Opole Lubelskie na lata 2005-2015, Kraków 2005,
- J. Babuchowski: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla miasta i gminy Opole Lubelskie, Lublin 2012,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Opole Lubelskie zatwierdzonego uchwałą Nr XXIX/259/2017 Rady Miejskiej w Opolu Lubelskim z dnia 29 września 2017 roku

- Gminna Ewidencja Zabytków (GEZ),
- Czteroletni program opieki nad zabytkami dla gminy Opole Lubelskie na lata 2013- 2016,
- Studium Wartości Kulturowych – Katalog obiektów zainteresowania konserwatorskiego -tom I, oprac. Zespół Dokumentacji Historycznej „Mansarda”, 1999 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego południowo – wschodniej części miasta Opole Lubelskie uchwalony Uchwałą Nr XX/133/2016 Rady Miejskiej w Opolu Lubelskim z dnia 17 czerwca 2016 r., zmieniony uchwałą nr XXXIII/227/2017 Rady Miejskiej w Opolu Lubelskim z dnia 19 maja 2017 r. i zmienionego uchwałą nr XLII/306/2017 Rady miejskiej w Opolu Lubelskim z dnia 29 grudnia 2017 r.;
- Raporty o stanie środowiska województwa lubelskiego wydawane corocznie przez WIOŚ w Lublinie,
- Województwo lubelskie. Wojewódzki Program Rozwoju Alternatywnych Źródeł Energii, 2005 Biuro Planowania Przestrzennego, Lublin,
- Ocena wpływu zmian klimatu na różnorodność biologiczną oraz wynikające z niej wytyczne dla działań administracji ochrony przyrody do roku 2030, GDOŚ 2012,
- mapy geologiczne, hydrologiczne, sozologiczne, geologiczno – inżynierskie, geomorfologiczne.
- Formularze danych obszarów Natura 2000 (PLH 060054 Opole Lubelskie),
- Dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej,
- Dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie,
- Dane GUS, Bank Danych Regionalnych,
- Bazy danych PIG (Państwowy Instytut Geologiczny),
- Dane geoportalu miejskiego – Urząd Miejski w Opolu Lubelskim – System Informacji Przestrzennej,
- Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce, wymagających szczególnej ochrony – Kleczkowski A.S. (red) 1996 AGH Kraków Nazewnictwo Geograficzne Polski, Tom I, Hydronimy, Główny Urząd Geodezji i Kartografii z 2006 r.:
- Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Opolu Lubelskim.

1.5. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognoza analizuje projekt zmiany zarówno w aspekcie miasta (ewentualnego oddziaływania na inne tereny i komponenty środowiska) albowiem obszar sąsiaduje bezpośrednio z granicą miasta Opole Lubelskie, w obrębie pozostałych terenów m. Elżbieta, jak i w samym obszarze objętym zmianą. Prognoza została sporządzona w oparciu o identyfikację, analizę i ocenę potencjalnych skutków związanych z realizacją nowych ustaleń. W opracowaniu prognozy posłużono się opisową analizą prawdopodobnych skutków oddziaływania na środowisko oraz na zdrowie i dobrobyt ludzi, jakie mogą wystąpić w przypadku realizacji ustaleń. W procedurze rozpatrywania oddziaływania uwzględniono wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego. Wstępną ocenę przeprowadzono kompleksowo za prostego prognozowania. Analizy przeprowadzone w ramach prognozy oparto na założeniach, że stanem odniesienia prognozy są:

- istniejący stan środowiska przyrodniczego, obecnego użytkowania i kierunków zagospodarowania terenu wynikających z obecnego studium uikzp, określony

w opracowaniu ekofizjograficznym, innych dokumentach strategicznych i danych geoprzestrzennych,

- ustalenia sposobu zagospodarowania wskazane w projekcie zmiany suikzp,
- uwarunkowania wynikające z realizacji ustaleń zawartych w studium.

Ocenę możliwych przemian komponentów środowiska przeprowadzono w oparciu o analizę ich funkcjonowania w istniejącej strukturze przestrzennej.

Kolejnym krokiem jest analiza przyszłego funkcjonowania środowiska pod wpływem przemian, jakie zajądą skutek realizacji ustaleń planistycznych. Efektem końcowym jest ocena skutku, czyli wynikowego stanu komponentów środowiska, powstałego na skutek przemian w jego funkcjonowaniu, spowodowanych realizacją ustaleń dokumentu planistycznego oraz sformułowanie propozycji zmian lub alternatywnej wersji ustaleń, wynikających z troski o osiągnięcie możliwie korzystnego stanu środowiska w warunkach projektowanego zagospodarowania przestrzennego obszaru.

Metodologia opracowania prognozy opierała się na trzech etapach:

1. zapoznania się z materiałami wyjściowymi, gdzie podstawą jest studium uikzp miasta i gminy, obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego, ekofizjografia podstawowa i dokumenty wymienione w podrozdziale 1.4;
2. analizy wpływu wdrożenia nowych ustaleń planistycznych w stosunku do obecnego użytkowania;
3. Pracy wykonawczej – opisowej na podstawie wytycznych zawartych w ustawie *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Prognoza dotyczy obszarów objętych zmianą. Opracowanie zawiera:

- rozpoznanie uwarunkowań występujących w obszarze opracowania w m. Elżbieta;
- analizę ustaleń projektu zmiany studium w obrębie opracowania;
- identyfikację i prognozę prawdopodobnych zmian stanu środowiska na skutek realizacji ustaleń projektu zmiany wraz z określeniem ich możliwego zasięgu;
- prognozę możliwego wpływu zmian środowiska na zdrowie i warunki życia mieszkańców;
- propozycje modyfikacji ustaleń oraz działań i przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia negatywnego wpływu proponowanych rozwiązań na środowisko przyrodnicze i warunki życia mieszkańców.

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace (niechronologicznie):

- zapoznano się z zapisami i rozwiązaniami projektowymi dla analizowanego terenu;
- zapoznano się z danymi fizjograficznymi obejmującymi obszar, wykorzystującymi dane geoprzestrzenne;
- dokonano oceny projektu zmiany studium w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych oraz przepisów gminnych;
- przeprowadzono wizję lokalną;
- przeanalizowano literaturę, materiały źródłowe, dokumentacje specjalistyczne z zakresu hydrogeologii, geologii, hydrologii, przyrody, krajobrazu, zagospodarowania przestrzennego województwa, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego terenów otaczających itp., które dotyczą charakterystyki i stanu poszczególnych składników środowiska oraz uwarunkowań środowiskowych, a także perspektywicznego rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego;
- dokonano oceny stanu środowiska,
- analizując powyższe zbadano kwestię potencjalnych znaczących oddziaływań na środowisko oraz odporności środowiska na degradację oraz oceniono wpływ

potencjalnych skutków środowiskowych realizacji ustaleń projektowanego dokumentu dla stanu środowiska i zdrowia ludzi a także możliwości minimalizacji znaczących oddziaływań na środowisko i potrzeb ewentualnej kompensacji przyrodniczej;

- dokonano analizy czynników mających wpływ (negatywny i pozytywny) na środowisko i jego komponenty, charakteryzując oddziaływania identyfikowano je jako bezpośrednie, pośrednie, wtórne lub skumulowane.

Prognozując trwałość negatywnych skutków w środowisku wywołanych przez określone przedsięwzięcia brano pod uwagę możliwość przywrócenia pierwotnego stanu środowiska, określając te skutki jako odwracalne (możliwe do usunięcia), bądź nieodwracalne (stałe). Należy podkreślić, że wprowadzana zabudowa techniczna: kubaturowa, komunikacyjna, infrastrukturalna itp. niezbędna do realizacji zagospodarowania w kierunku produkcyjno – usługowym w obrębie zasobów wyczerpywalnych i nieodnawialnych: np.: rzeźby terenu, powoduje skutki nieodwracalne (definitywne deformacje naturalnego ukształtowania terenu).

W odniesieniu do zasobów zmiennych (zasobów glebowych i hydrologicznych, warunków klimatu lokalnego, walorów krajobrazowych) skutki mogą być odwracalne, ale proces odnawiania tych zasobów bywa długi i jest na ogół kosztowny, a satysfakcjonująca kompensacja przyrodnicza (np. ubytku powierzchni biologicznie czynnej) nie zawsze możliwa. W ocenie czasu trwania skutków realizacji projektu dokumentu planistycznego na środowisko i warunki życia człowieka nacisk położono na skutki długofalowe (długoterminowe).

2. ZAWARTOŚĆ PROJEKTU ZMIANY DOKUMENTU PLANISTYCZNEGO

Ustalenia projektu zmiany studium wprowadzają korektę w zagospodarowaniu i użytkowaniu obszarów dotychczas rolnych na tereny produkcyjno - usługowe (PU) w obrębie działek: 24/4, 24/6, 25/2, 26/2. Zmianie podlega rysunek studium stanowiący załącznik nr 1.2 do uchwały nr XXVI/171/2016 Rady Miejskiej w Opolu Lubelskim z dnia 27 października 2016 r.

Zgodnie z zapisami studium nowe tereny rozwojowe gminy, w tym obszary produkcyjno-usługowe powinna charakteryzować zróżnicowana struktura przedsiębiorczości mieszkańców, szczególnie z zakresu rolnictwa ekologicznego, przetwórstwa rolno-spożywczego z wykorzystaniem lokalnych płodów rolnych, rozwój usług dla rolnictwa i giełd produktów rolniczych. Wszelka działalność gospodarcza zgodnie z zapisami studium powinna opierać się na zachowaniu walorów przyrodniczo-kulturowych i rygorów ekologicznych.

Wśród **celów operacyjnych** i odpowiadających im **kierunkom działań** warunkujących realizację celów strategicznych jest:

1. gmina atrakcyjna dla inwestorów, m.in. poprzez:

- uzbrajanie terenów przeznaczonych pod inwestycje produkcyjne i usługowe, w tym projekty infrastrukturalne dotyczące kompleksowego zagospodarowania terenów inwestycyjnych,
- poprawę dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych,
- zabezpieczenie atrakcyjnych terenów pod inwestycje w planie zagospodarowania przestrzennego,

2. Sprawny i konkurencyjny sektor rolno – spożywczy, w szczególności poprzez:

- inicjowanie powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzania na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych oraz tradycyjnych sektorach gospodarki.

3. Gminny rynek pracy dostosowany do potrzeb lokalnej i regionalnej gospodarki.

4. Wysoka konkurencyjność i innowacyjność w szczególności poprzez:

- poprawę jakości usług związanych z rejestracją działalności gospodarczej i funkcjonowaniem przedsiębiorstw w gminie,
- przywracanie rangi unikalnej tradycji rzemieślniczej Opola Lubelskiego,
- różnicowanie działalności rolniczej,

Za najważniejsze z punktu widzenia sooś są ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania środowiska, krajobrazu oraz ochrony przyrody. Należą do nich ustalenia dotyczące środowiska naturalnego zabezpieczone dla potrzeb przyszłych pokoleń, w szczególności poprzez:

- poprawę stanu zieleni miejskiej w tym parków miejskich,
- ograniczanie uciążliwości wynikających z nadmiernego ruchu drogowego oraz lokalnych komunalno - bytowych zanieczyszczeń powietrza w mieście,
- ochronę cennych przyrodniczo obszarów gminy,
- utrzymanie zrównoważonego sposobu gospodarowania uwzględniającego aspekty ochrony środowiska,
- wprowadzenie systemu segregacji odpadów w celu pozyskiwania surowców wtórnych,
- utrzymanie i wzmocnienie ekologicznej stabilności obszarów leśnych poprzez zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych i tworzenie korytarzy ekologicznych.

Produkcja i usługi w gminie opierają się głównie na rolnictwie. Rolnictwo, sadownictwo, warzywnictwo i gospodarka stawowa tradycyjnie stanowią podstawowe źródło utrzymania mieszkańców gminy. W gospodarstwach rolnych zauważalna jest postępująca specjalizacja produkcji oraz dążenie do podnoszenia stopnia przetworzenia produktów. Powstają przechowalnie i przetwórnice owoców i warzyw, gospodarstwa rybackie nie ograniczają się już tylko do sprzedaży odłowionych ryb oferując produkty częściowo lub całkowicie przetworzone, pozostali producenci rolni również rozbudowują swoje gospodarstwa starając się sprostać wymogom współczesnego rynku. Efektem tych przemian jest deficyt przestrzeni rozwojowej szacowany na około 40% wyznaczonych w planie miejscowym terenów zabudowy siedliskowej. Część obszarów produkcji rolnej, ze względu na niską jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, nie rozwija się w przedstawiony powyżej sposób. Zachodzą tam powolne procesy odchodzenia od działalności rolniczej. Dlatego też zmiana ustaleń studium z przeznaczenia rolnego na produkcyjno-usługowy w Elżbiecie może dać szansę rozwoju i przekwalifikowania produkcji. Zgodnie ze studium niezbędne jest wyznaczenie nowych terenów rozwojowych dla działalności usługowych i produkcyjnych ponieważ dotychczas wskazane w planie miejscowym obszary nie pokrywają potrzeb sygnalizowanych przez przedsiębiorców. Podniesienie konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej gminy, również dzięki budowie mostu na Wiśle i obwodnicy Opola Lubelskiego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 747, oraz zmiany gospodarcze powodują, iż niezbędne jest zwielokrotnienie powierzchni terenów inwestycyjnych. Wzrasta ilość podmiotów prywatnych. Najważniejsze firmy działające na obszarze wiejskim wg studium to: PUSTELNIA Gospodarstwo Rybackie (Wola Rudzka), Przetwórstwo Owoców i Warzyw (Wandalin), Moto-Max (Elżbieta) i KPRB S.A. PBU (Kluczkowice).

Zabudowa usługowa w obszarze studium reprezentowana jest przede wszystkim przez usługi podstawowe publiczne i o charakterze komercyjnym. Jednakże część z nich to rozwijające się usługi turystyki bazujące na atrakcyjności krajobrazowo-kulturowej, których zasięg staje się ponadlokalny. Również usługi świadczone mieszkańcom gminy stają się coraz bardziej specjalistyczne i zaawansowane. Prężnie rozwijają się usługi nie związane z tradycyjnym rolnictwem. Postępujące pozytywne zmiany w lokalnej sferze gospodarczej generują

zapotrzebowanie na nowe tereny rozwoju funkcji usługowych, których ilość szacowana jest na dodatkowe ok. 35% w stosunku do stanu istniejącego. Na terenie gminy funkcjonują zakłady produkcyjne w większości branży spożywczej. Ze względu na brak rezerw terenowych dla kolejnych inwestycji i maksymalne wykorzystanie terenów obecnie przeznaczonych na ten cel istnieje duże zapotrzebowanie na nowe tereny dla rozwoju zabudowy produkcyjnej. Szacowane wieloletnie zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną wynosi ok. 100 tys. m² powierzchni użytkowej. Stąd też wskazane jest wyznaczenie nowych terenów pod wszelkiego typu działalność produkcyjno – usługową. Cele ekonomiczno-gospodarcze są ściśle powiązane z celami społecznymi ponieważ dzięki zapewnieniu mieszkańcom, w możliwie największym stopniu, źródeł utrzymania w obrębie gminy m.in. poprzez wspieranie działalności gospodarczej, rozwój funkcji wypoczynkowo-turystycznej, rekreacji, agroturystyki, a także przyspieszenie rozwoju dzięki tworzeniu infrastrukturalnych i ekonomicznych warunków do przyciągania kapitału z zewnątrz, poprawi się jakość życia mieszkańców. Dzięki wyposażaniu obszaru w infrastrukturę techniczną oraz zwiększenie ilości obiektów i urządzeń usługowych stopnia podstawowego będzie następowało łagodzenie różnic pomiędzy poziomem warunków życia ludności w mieście i na terenach wiejskich. Dlatego też kierunki rozwoju gminy wyznaczają m.in.:

- rozbudowa i dywersyfikacja bazy ekonomicznej gminy w tym rozwój pozarolniczej przedsiębiorczości mieszkańców gminy i tworzenie warunków do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz na pobudzanie atrakcyjności inwestycyjnej gminy w celu napływu kapitału i inwestorów zewnętrznych;
- efektywność działań zorientowanych na rozwój pozarolniczy. Wiąże się to z koniecznością przygotowania i uzbrojenia stref aktywności gospodarczej, jako obszarów ofertowych dla potencjalnych inwestorów;
- działania związane z podnoszeniem jakości produkcji, usług i zarządzania w gminie;

Obszar produkcyjno – usługowy proponowany w projekcie zmiany studium znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie drogi DW 747.

Studium zakłada przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze głównie na obszarach przeznaczonych pod zalesienia oraz na nowoprojektowanych obszarach zabudowy mieszkaniowej, letniskowej, usługowej i produkcyjno-usługowej. Nie będzie to miało wpływu na stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej ponieważ wyłączeniu z produkcji rolnej podlegać będą głównie grunty marginalne (zarówno w przypadku zalesień jak i terenów zabudowy) o znikomej wartości produkcyjnej. Niewielkie arealy gruntów wymagających uzyskania odpowiednich zgód na wyłączenie z produkcji rolnej muszą zostać poddane odpowiedniej procedurze formalnej na etapie opracowywania planów miejscowych. W zakresie rozwoju funkcji produkcyjno-usługowych przewiduje się zachowanie lokalizacji istniejących zakładów usługowo-produkcyjnych oraz wyznacza się nowe tereny pod działalność produkcyjno-usługową również związaną z pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych. Za dopuszczalne przyjmuje się lokalizowanie drobnych, nieuciążliwych usług również o charakterze produkcyjnym i działalności gospodarczych na terenach zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej. Rozwój funkcji usługowo-produkcyjnych powinien opierać się na wykorzystywaniu nowoczesnych technologii oraz dostępnych środków technicznych i technologicznych, chroniących środowisko przyrodnicze przed degradacją. Istnieją realne podstawy dalszego rozwoju tych branż jak i rozwijania rzemiosła, małej przetwórczości (manufaktury) oraz turystyki i rekreacji opartych o charakterystyczne produkty regionalne. Możliwe jest wzbogacenie oferty podstawowych usług komercyjnych świadczonych mieszkańcom.

Gmina Opole Lubelskie posiadająca na swym terenie zakłady przetwórstwa owoców i warzyw oraz dobre warunki do uprawy roślin energetycznych na biomasę, ma dobre warunki

dla rozwoju biogazowni rolniczych. Ilość odpadów z produkcji rolno-spożywczej oraz możliwości uprawy kukurydzy i traw uzasadniają racjonalność budowy nawet większej biogazowni o mocy przekraczającej 2 MW oraz mniejszych. Budowę biogazowni dopuszcza się na terenach: oczyszczalni ścieków, składowisk odpadów stałych, produkcyjno-usługowych, a także przy gospodarstwach rolnych i ogrodniczych (małe instalacje) pod warunkiem zachowania zgodności z przepisami o ochronie przyrody.

Na etapie sporządzania planów miejscowych można będzie określić dopuszczalność lokalizacji zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz uwzględnić bezpieczne odległości od m.in. osiedli mieszkaniowych, obiektów użyteczności publicznej, dróg krajowych i linii kolejowych o znaczeniu państwowym, zgodnie z wymogami ustawy Prawo ochrony środowiska. Dotyczy to również możliwości lokalizowania inwestycji znacząco oddziałujących na środowisko, które dla wszystkich obszarów PU zakładają możliwość ich realizacji. Dotyczy to również analizowanego obszaru, które znajduje się w sąsiedztwie ujęć wody. Dopiero na etapie sporządzania planu miejscowego w tym terenie wprowadzone zostaną dokładne wytyczne w postaci zakazów, nakazów i dopuszczeń, które będą miały na celu ochronę wód.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Realizacja postanowień projektu zmiany suikzyp może wpłynąć na środowisko, oddziałując na poszczególne komponenty przyrodnicze. Skutki realizacji jego postanowień można będzie oszacować i przeanalizować po przeprowadzeniu monitoringu ukazującego stan poszczególnych komponentów środowiskowych. Porównanie stanu początkowego, czyli moment wejścia w życie suikzyp ze stanem późniejszym (po wdrożeniu za pomocą wykonywanych zgodnie ze studium planów miejscowych i następnie w dalszej perspektywie czasowej – po kilkuletnim użytkowaniu obiektów czy terenów zrealizowanych wg tychże ustaleń) umożliwi dokładne stwierdzenie wpływu ustaleń planistycznych i realizacji na poszczególne komponenty środowiska.

Zgodnie z *ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* organ sporządzający (Burmistrz) zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu. W propozycjach dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany należy uwzględnić m.in.: prowadzenie rejestru miejscowych planów, rejestrowanie wniosków o sporządzenie lub zmianę dokumentów planistycznych, gromadzenie materiałów z nimi związanych, rejestrowanie wniosków o zmiany przeznaczenia gruntów na skutek zmiany funkcji terenu, ocenę i aktualizację form ochrony najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego, ocena warunków i jakości klimatu akustycznego. Analiza powinna obejmować również oceny rozwoju gospodarczego w aspekcie m.in.: przedsiębiorczości, rozwoju budownictwa, powierzchni urządzonych terenów zieleni, itp.

W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska wykonywanego według metod preferencyjnych określonych w przepisach szczególnych, odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, instytucje odpowiedzialne za zarządzanie kryzysowe i bezpieczeństwo mieszkańców, w zakresie ochrony przyrody: Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, PGW Wody Polskie i inne. Ujednolicony system pomiarów i ocen

związanych ze stanem środowiska wprowadziła ustawa Inspekcji Ochrony Środowiska za pomocą Państwowego Monitoringu Środowiska. Wszelkie dane prowadzonych monitoringów są zebrane w raportach rocznych, danych Urzędu Statystycznego i innych jednostek administracji państwowej. Uzyskane wyniki przeprowadzonych analiz poszczególnych komponentów umożliwią określenie stanu i ewentualnych przekroczeń normatywnych (dotrzymanie standardów jakości środowiska).

W przypadku zmian negatywnych i występowania przekroczeń standardów możliwe będzie wyznaczenie obszarów występowania tychże przekroczeń i odpowiedniego zagospodarowania takich terenów.

W celu sporządzenia prawidłowej oceny zachodzących zmian w środowisku największe znaczenie ma prowadzenie monitoringów: jakości wód powierzchniowych i podziemnych, stanu powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu w obrębie stref mieszkaniowych, obserwacje stanu flory i inwentaryzacja gatunków fauny.

Szczególne znaczenie będzie miał monitoring zmian na obszarach ochrony prawnej zasobów przyrodniczych położonych w mieście (ze względu na sąsiedztwo z granicą miasta) i gminie Opole Lubelskie. Zasoby te w postaci **obszarów chronionych nie są objęte granicami projektu zmiany suikzp** – leżą one poza opracowywanym planem. Dotyczy to monitoringu ostoi siedliskowych: „Opole Lubelskie” o kodzie PLH060054, **Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego i Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu**. Granice projektu zmiany suikzp **leżą w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406** (lubelskiego) oraz w obrębie **Obszaru Wysokiej Ochrony OWO**. Ustalenia zawarte w projekcie zmiany dokumentu planistycznego mogą wpływać na stan zasobów środowiska. Monitoring powinien objąć również wody powierzchniowe. Za monitoringiem wód przemawia brak pełnego skanalizowania miasta w sieć sanitarną, ale przede wszystkim ze względu na charakter rolniczy na obszarze miasta. Szybkie wychwycenie niepokojących oddziaływań pozwoli na zatrzymanie negatywnych procesów we wczesnym etapie, umożliwiającym przywrócenie stanu pierwotnego.

Niewątpliwie ważnym aspektem monitoringów jest obserwacja stanu powietrza atmosferycznego pod kątem zanieczyszczeń PM 10 i PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu, szczególnie w okresie zimowym. Zanieczyszczenia pyłowe w obszarach o podobnym zagospodarowaniu (zabudowa zagrodowa, jednorodzinna) nie tylko w analizowanym obszarze, ale również poza nimi mogą emitować wymienione wyżej zanieczyszczenia. Znajomość skali problemu umożliwi podjęcie odpowiednich kroków w celu niwelacji zjawiska smogu, jak i działań mających na celu adaptację do ewentualnych zmian klimatu. Działania takie są podejmowane w większych miastach, ale problem smogu dotyczy również gmin, gdzie przeważa ogrzewanie paliwem o niskiej jakości jak i wszelkiego rodzaju odpadami.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Na oddziaływanie transgraniczne największy wpływ mają takie czynniki jak:

- odległość od granicy państwa,
- rodzaj wprowadzanych funkcji planistycznych (w tym rodzaj ewentualnych emitorów, ilość powstałych zanieczyszczeń, wysokość, na której zachodzi emisja,
- wielkość terenu objętego opracowaniem,
- charakter zasobów przyrodniczych i ich wzajemne oddziaływania,
- warunki meteorologiczne.

Obszar podlegający zmianie studium położony jest w znacznej odległości od granicy państwa (około 120 km od granicy z Ukrainą). Dla planowanych przedsięwzięć wynikających z realizacji

ustaleń dokumentu planistycznego nie występuje transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Jest to spowodowane tym, że oddziaływanie transgraniczne, wychodzące poza granice państwa, nie występuje w formie bezpośredniej – tereny objęte projektem zmiany nie są położone przy granicy państwa. Jeśli chodzi o znaczące oddziaływanie pośrednie ustaleń planistycznych na środowisko, uwzględniając powiązania geokomponentów w obszarze projektu i poza jego granicami, można stwierdzić, że ustalenia planistyczne biorą pod uwagę zachowanie standardów jakości środowiska dla poszczególnych elementów przyrodniczych (woda, powietrze, stan gleb itp.). Ogranicza to ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym po części na oddziaływanie transgraniczne.

5. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OPRACOWANIA ORAZ STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO

5.1. DANE OGÓLNE

POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE

Obszar zmiany studium znajduje się w obrębie Elżbieta przy południowej granicy miasta Opole Lubelskie od północy granicząc z drogą wojewódzką o nr 747. Zmiana obejmuje 4 działki o nr 24/4, 24/6, 25/2 i 26/2.



Ryc. 2 Lokalizacja obszaru objętego zmianą studium (zaznaczono czerwonym prostokątem)

POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE - zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną J. Kondrackiego (1998) obszar projektu zmiany studium znajduje się w obrębie mezoregionu Kotliny Chodelskiej (343.14), w sąsiedztwie granicy Wzniesień Urzędowskich. Granica pomiędzy oboma mezoregionami ma charakter strefowy w postaci łagodnego proggu denudacyjnego.

POŁOŻENIE W EUROPEJSKICH, KRAJOWYCH I REGIONALNYCH SYSTEMACH PRZYRODNICZYCH I OCHRONNYCH. Ochrona różnorodności biologicznej należy do głównych celów w aspekcie ochrony środowiska naturalnego. Projekt suikzp **znajduje się poza zasięgiem systemów przyrodniczych, natomiast znajduje się w obrębie obszarów wysokiej ochrony wód**

podziemnych (OWO). Spójność układu przestrzennego wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody zapewniają korytarze ekologiczne, którymi są obszary pomiędzy dwoma lub wieloma obszarami chronionymi, umożliwiające migracje roślin i zwierząt. Zmiana studium znajduje się poza tym systemem. Spójność ta dotyczy również ochrony korytarzy ekologicznych łączących obszary NATURA 2000. Korytarze zostały wprowadzone do Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju i muszą być przeniesione do dokumentów planistycznych niższej rangi. Jeden z takich korytarzy o nazwie Południowo-Centralny i charakterze leśno-polnym przebiega po wschodniej stronie doliny Wisły i obejmuje zachodnią część gminy Opole Lubelskie. Korytarz ten jest głównym elementem regionalnej (wojewódzkiej) sieci ekologicznej zachodniej Lubelszczyzny. Sieć tę tworzą ostoje przyrody wraz z chroniącymi je strefami buforowymi, a także, poza krajowym, regionalne korytarze ekologiczne, zapewniające spójność tej sieci wewnątrz regionu.

W regionalnej sieci dolina Chodelki uznawana jest za dolinny korytarz ekologiczny, a towarzyszące po jej północnej i południowej stronie lasy, a także pasma leśne rozciągające się na styku zlewni Chodelki i Potoku Wrzelowieckiego stanowią część leśno-polnych korytarzy będących trasami migracji dużych ssaków. Takie tranzytowe położenie powinno wymuszać różnorodność działań zachowawczych. Funkcję korytarza ekologicznego o charakterze tranzytowym stanowi również najbliższej położona pod względem obszaru opracowania **dolina Leonki**. Projekt zmiany studium **znajduje się poza zasięgiem SPG**.

Europejska Sieć Ekologiczna - Natura 2000 - Sieć Natura 2000 tworzą: Specjalne Obszary Ochrony (SOO) wyznaczone w oparciu o dyrektywę siedliskową oraz Obszary Specjalnej Ochrony (OSO), wyznaczone w oparciu o dyrektywę ptasią. Tereny projektu zmiany suikzp znajdują się poza zasięgiem tej sieci, najbliższej znajduje się obszar N2000 Opole Lubelskie w odległości nieco ponad 2 km m od granicy obszaru chronionego.

Najbliżej analizowanego terenu zlokalizowana jest rzeka Jankówka (Leonka), oddalona od obszaru o 2,3 km w kierunku północnym. Obszar zmiany suikzp znajduje się poza rozległą doliną tej rzeki. Rzeka **Jankówka** o eurokodzie **PLRW2000023746** leży w obrębie jednolitych części wód **JCWP Jankówki**.

5.1.1. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA ANALIZOWANEGO TERENU

BUDOWA GEOLOGICZNA i GEOMORFOLOGICZNA jest odzwierciedleniem krajobrazu, który w zasięgu Kotliny Chodelskiej można podzielić na dwa rodzaje naturalnych krajobrazów: zalewowe dno doliny Leonki oraz terasę nadzalewową rozdzielającą przebiegające równoległe do siebie doliny Leonki i Chodelki. Rozwój budowy geologicznej w rejonie gminy przebiegał w rytm zmian i procesów zachodzących w południowej strefie synklinorium brzeżnego. Wyraźnie zauważyć można występowanie osadów piaszczystych i wapiennych. Te ostatnie odślaniają się na powierzchni w postaci margli i opok z wkładkami kredy piszącej.

Najbardziej charakterystycznymi o tej genezie utworami w obszarze gminy są gliny zwałowe i lessy. Dla potrzeb planowania przestrzennego znaczenie ma tylko płytkie podłoże geologiczne, a konkretnie zmienność przestrzenna utworów powierzchniowych.

Nie stwierdzono występowania utworów trzeciorzędowych, co oznacza, że utwory czwartorzędowe zalegają bezpośrednio na podłożu kredowym a w niewielkim stopniu w obniżeniach podłoża kredowego spotykane są piaski różnoziarniste, szarozielone, ze żwirkami i gładkami skał północnych pochodzących z okresu zlodowacenia południowopolskiego. Najbardziej rozprzestrzenione są osady pochodzące z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. Reprezentowane są przez gliny zwałowe i piaski akumulacji lodowcowej (wodnolodowcowe).

W rejonie m. Elżbieta gliny zwałowe występują w postaci kilkunastu izolowanych płatów o miąższości do kilku metrów. Piaski wodnolodowcowe budują skrzydła dolin i wypełniają rozległe pozadolinne obniżenia w wielu rejonach gminy. Licznymi śladami stadiału maksymalnego zlodowacenia środkowopolskiego są rozsiane na terenie całej gminy głązy narzutowe.

Osady zlodowacenia północnopolskiego reprezentują piaski rzeczne terasy bałtyckiej, piaski rzeczno-peryglacjalne budujące terasy nadzalewowe, piaski ze żwirami rezydualne, lessy i lessy piaszczyste, mułki i mułki piaszczyste lessopodobne. Lessy w postaci zwartej pokrywy występują w południowej części gminy.

Z przełomu plejstocenu - zlodowacenia północnego i holocenu pochodzą rozległe pokrywy piasków eolicznych, będące efektem procesów wydmywających na terasach nadzalewowych, a także piaski eluwalne na glinach zwałowych, rzadziej na piaskach wodnolodowcowych. Dna suchych dolin wypełniają mułki, mułki piaszczyste i piaski pyłowate. Do najmłodszych osadów należą żwirowe osady rzeczne teras zalewowych oraz mady, namuły, namuły torfiaste i torfy wypełniające doliny rzeczne i obniżenia pozadolinne. Z antropocenu pochodzą utwory nasypowe.

Rzeźba terenu w całej gminie związana jest z alpejskimi ruchami górotwórczymi, których śladem są spękania i uskoki nawiązujące do struktur paleozoicznych. W miarę rozwoju rzeźby w trzeciorzędzie na coraz większym znaczeniu zyskiwały różnice w odporności skał.

Obszar objęty zmianą studium obejmuje formy denudacyjne (równina denudacyjna), z kredą piszącą, marglami, opokami z wkładkami kredy piszącej, piaskami (ze żwirami i głązami) rezydualnymi zalegającymi na opokach marglistych, marglach i kredzie piszącej.

Geomorfologia decyduje o gruntowo-wodnych warunkach zabudowy. Równiny denudacyjne charakteryzują się spadkami terenu do 5% i gruntach mineralnych, spoistych i półzwartych, zbudowanych z mało odpornych skał węglanowych i piasków z wodą podziemną poniżej 5 m ppt. Obszar zmiany suikzp w rejonie charakteryzuje się formami antropogenicznymi w postaci splantowanych terenów o zatartej naturalnej powierzchni, związane z budową drogi wojewódzkiej DW747.

WODY PODZIEMNE - Obszar opracowania należy do lubelsko-podlaskiego regionu hydrogeologicznego - makroregionu centralnego. W regionie tym głównym poziomem wodonośnym są osady górnej kredy, a drugorzędny – utwory czwartorzędu. Wody tego poziomu kształtują się w hydroizohipsach 200-140 m n.p.m. Jest on generalnie nachylony ku południowemu zachodowi, co oznacza, że głębokość zwierciadła wód podziemnych rośnie w tym właśnie kierunku. Przeważają wody głębokie (20-40 m) i bardzo głębokie (ponad 40 m). Krążą one w systemie szczelinowym i warstwowo-szczelinowym i charakteryzują się dużym stopniem twardości ze względu na znaczną zawartość rozpuszczonych w nich związków wapnia i magnezu. Są to wody o niskich temperaturach (8-9°C). Ten główny poziom wodonośny jest drenowany w strefach o podwyższonej szczelinowatości w sąsiedztwie dolin rzecznych.

W podziale kraju na jednolite części wód podziemnych rejon m. Elżbieta sytuuje się w jednostce o kodzie **PLGW200088**, obejmującej zlewnie prawostronnych dopływów środkowej Wisły.

Jak wspomniano już wcześniej m. Elżbieta znajduje się w południowo-zachodniej części Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406, którego wody, ze względu na brak izolacji wgłębnych kredowych poziomów wodonośnych i duże zagrożenie zanieczyszczeniem kredowych poziomów wodonośnych, traktowane są jako tzw. obszary wymagające szczególnych działań ochronnych jako Obszary Wysokiej Ochrony.

WODY POWIERZCHNIOWE – omawiany teren nie posiada wód powierzchniowych, znajduje się w Regionie Wodnym Środkowej Wisły, w zlewni Leonki, będącej częścią tzw. scalonej części wód powierzchniowych o kodzie **SW0105** i nazwie „**Chodelka od Dopł. spod Wronowa do ujścia**”. Wody płynące reprezentują, poza Leonką (lewobocznym dopływem Chodelki), krótkie jej dopływy w postaci strug i sieć rowów melioracyjnych.

Jankówka – (Leonka, Stara Rzeka) bierze swój początek w miejscowości Leonin i płynie równolegle do Chodelki. Wpada do niej już poza obszarem miasta w Kosiorowie, na 40-tym kilometrze jej biegu. W Opolu Lubelskim przepływ jest mocno zmieniony i biegnie wyprostowanym korytem, waha się w granicach 0,2 m³/sek. Zgodnie z podziałem na JCWP Jankówkę oznaczono euro kodem **PLRW 2000023746**. W obszarze objętym zmianą studium nie występują wody powierzchniowe.

ŚWIAT ZWIERZĄT w obszarze opracowania jest zróżnicowany. Tereny najbardziej zurbanizowane charakteryzują się niewielką różnorodnością ze względu na stopień zainwestowania terenu. Jednakże położenie w sąsiedztwie stawów na Leonce i samej rzeki jako korytarza ekologicznego, zoocenoza jest wyraźnie zdominowana przez ornitofaunę i podlega postępującej synantropizacji wskutek sąsiedztwa terenów zurbanizowanych. Generalnie największe powierzchnie zajmują zoobiomy środowisk antropogenicznych i fauny leśnej, zaś najmniejsze - zoobiom przyrodny. Ze względu na sąsiedztwo ostoji Natura 2000 będącej żerowiskiem nietoperzy, na terenie opracowania można spotkać przedstawicieli tego gatunku, oddalonego o około 2 km.

ENTOMOFAUNA - duże znaczenie dla omawianego terenu posiadają sąsiadujące wilgotne łąki w dolinach rzecznych, mokradła poza tymi dolinami, a także te fragmenty pól uprawnych, które są silnie zadrzewione i zakrzewione. Dość liczna grupą są ważki, których występuje 17 gatunków. Należą do nich gatunki szeroko rozprzestrzenione w kraju, tj.: piononóg zwykły, miedziopierś metaliczna, lecicha pospolita, szablak krwisty, szablak zwyczajny, żagnica jesienna, żagnica wielka, żagnica sina, żagnica południowa, oczobarwnica mniejsza, oczobarwnica większa, łątka wczesna, łątka dzieweczka, łątka wiosenna, łątka halabardówka, nimfa stawowa, straszka syberyjska. Niemal wyłącznie są związane z doliną Jankówki. w sąsiedztwie terenu znajdują się sztuczne zbiorniki retencyjne usytuowane wzdłuż drogi wojewódzkiej, które sprzyjają występowaniu płazów, ptaków, niektórych gadów i owadów wodnych. Sama droga stanowi istotną barierę ekologiczną

W obszarach nieurbanizowanych, najbardziej charakterystyczne dla fauny są gatunki typowe dla terenów pól i łąk, które bezpośrednio sąsiadują z analizowanym obszarem.

Najważniejszym gatunkiem zwierząt, który może pojawić się w obszarze projektu suikzp dla rejonu zał 2 jest **nocek duży – *Myotis myotis*** - który stał się obiektem ochrony, jak i obszar jego żerowania w ramach sieci ekologicznej **Natura 2000**.

SZATA ROŚLINNA - Największy udział flory posiadają gatunki synantropijne. Nie stwierdza się gatunków rzadkich w skali kraju.

ROŚLINNOŚĆ POTENCJALNA - panującym typem roślinności potencjalnej, jaka mogłaby tu zapanować w warunkach sukcesji ekologicznej, jest grąd subkontynentalny lipowo-dębowo-grabowy (*Tilio-Carpinetum*) w odmianie małopolskiej z bukiem i jodłą, formie wyżynnej i serii żyznej. Na wysoczyznach morenowych wykształciłby się grąd w serii ubogiej. Miejscami na wierzchowinach z płytkim podłożem kredowym pojawiłyby się ciepłolubne dąbrowy typu wyżynnego (*Potentilio albae – Quercetum rosetosum gallicae*).

ROŚLINNOŚĆ RZECZYWISTA - Na terenie opracowania stwierdza się występowanie zbiorowisk synantropijnych, reprezentowanych przez zbiorowiska segetalne, sadów i ogrodów owocowych oraz ruderalnych oraz pól i łąk .

Roślinność segetalna - dominuje pięć zespołów segetalnych: z palusznikiem krwawym i nitkowatym (*Digitarietum ischaemi*), chwastnicą jednostronną (*Echinochloo-Setarietum*), skrytkiem polnym (*Aphano-Natricarietum*), wyką czteronasienną (*Vicietum tetraapermae*) i żółtnicą (*Galinsogo-Setarietum*). Na gruntach najuboższych, ale również już użytkowanych rolniczo, spotyka się zbiorowiska chwastów w trzech zespołach: z chłodkiem drobnym i czyścem trwałym (*Arnoserido-Selernathetum*), sitem dwudzielnym i chłodkiem (*Junco-Selernathetum*) oraz ze sporkiem i życią (*Spergulo-Lolietum remeti*).

W zespołach tych sporadycznie występuje kilka rzadkich gatunków z najbardziej znanymi przytulią fałszywą i szarotą żółtobiałą.

Roślinność sadów i ogrodów - związana z sadami owocowymi i plantacjami owocowymi. Odznaczają się składem gatunkowym o charakterze przejściowym pomiędzy zbiorowiskami leśnymi (sady) i zaroślowymi a polnymi (uprawy warzywnicze) i łąkowymi.

Roślinność ruderalna - zajmuje tradycyjne dla siebie siedliska: przydroża, przychacia, śmietniki i wysypiska śmieci oraz gruzowiska i place budowy. Występują również na obrzeżach sadów, plantacji i upraw warzywniczych. Dominują pospolite zespoły z nostrzykami, wrotyczem polnym, babką szerokolistną, łobodą i komosą.

KLIMAT– Obszar opracowania leży w strefie klimatu umiarkowanego o narastających w kierunku wschodnim wpływach klimatu kontynentalnego. W regionalizacji klimatycznej Lubelszczyzny A. i W. Zinkiewiczów (1975), której podstawą jest zróżnicowanie kilku elementów klimatycznych w dziesięciolecie 1951-1960, miasto sytuje się w dziedzinie opolsko-puławskiej, jednej z 6 wyodrębnionych w województwie i uważanej za **sprzyjającą klimatycznie człowiekowi**. Dziedzina ta odznacza się wysokimi średnimi rocznymi temperaturami (ponad 7,8 °C), największą liczbą dni okresu **optymalnych dla człowieka temperatur powietrza** (ponad 42 dni) i niskimi amplitudami rocznymi temperatury powietrza (poniżej 23,8°C), najdłuższym okresem lata (około 100 dni) oraz wysokimi rocznymi wartościami niedosytu wilgotności powietrza. Decydujący wpływ na kształtowanie się klimatu wywierają masy powietrza polarno-morskiego. Występują tu bardzo korzystne warunki usłonecznienia. Średnie roczne temperatury powietrza wynoszą 7,8 °C. Jest to temperatura wyższa w stosunku do pozostałego obszaru Wyżyny Lubelskiej. Całkowite promieniowanie słoneczne (średnia suma dobowa w roku) osiąga wartość 10,06 MJ/m². Roczna suma usłonecznienia rzeczywistego wynosi 1495 godzin, średnie w roku usłonecznienie względne - 33,4%, a zachmurzenie- 70%. Liczba dni gorących w roku (temp max > 25° C) wynosi 38,4, dni upalnych (temp. maks. > 30° C) - 3,7, dni mroźnych w roku (temp. min. < 10° C) - 31,2, a bardzo mroźnych (temp. min.<10° C) - 4,4.

Średnia w roku prędkość wiatru wynosi 3,2 m/sek, natomiast liczba dni z silnym wiatrem (> 8 m/sek) - w roku osiąga wartość 23,2. Przeważają wiatry z sektora zachodniego o średniej prędkości 3,5 m/sek. Liczba dni z opadem (> 0,1 mm) średnio w roku wynosi 172, liczba dni z pokrywą śnieżną- 87, z mgłą- 23,6, a z burzą- 24,3.

Okres wegetacyjny trwa około 220 dni, a okres gospodarczy (bez przymrozków) - 248 dni. Zima trwa 95 dni (30.XI - 5.III), przedwiośnie 29 dni (5.III - 3.IV), wiosna 57 dni (3.IV - 30.V), lato 93 dni (30.V - 3.LVIII), jesień 59 dni (3.LVIII - 29.X), a przedzimy 32 dni (29.X - 30.XI).

Topoklimat (bioklimat) wpływający na zdrowie człowieka charakteryzuje się przeważnie na bardzo korzystnych i korzystnych warunkach bioklimatycznych. Poza dolinna część obszaru obejmująca teren opracowania odznacza się korzystnymi warunkami klimatu lokalnego. Jest to związane z wierzchowinami o suchym podłożu. Wyróżniają się bardzo dobrymi warunkami nasłonecznienia i warunkami anemologicznymi (są bardzo dobrze przewietrzane). Klimat poprawia przebiegający centralnie przez obszar opracowania rejonu ul. Cmentarnej i Garbarskiej

fragmentu korytarza ekologicznego. Objęty ochroną SPM poprawia klimat lokalny w tym obszarze.

Mniej korzystne warunki klimatyczne występują w obniżeniach, głównie ze względu na podwyższoną wilgotność powietrza – rejon ul. Szkolnej, ale tutaj dolina rzeki stanowi korytarz przewietrzający o bardzo dobrych warunkach fizjonomicznych (rozległa dolina, brak barier, łączność z systemem poza granicami miasta).

SYSTEM PRZYRODNICZY GMINY zwany dalej SPG pełni nadrzędne funkcje przyrodnicze (głównie biologiczną, klimatyczną i hydrologiczną), gwarantujące prawidłowe funkcjonowanie przyrody przy równoczesnym zapewnieniu mieszkańcom odpowiednio wysokiej jakości życia. Omówienie SPG w kontekście całościowym, a nie tylko w analizowanym obszarze ma bardzo duże znaczenie ze względu na funkcje jakie pełni ten system. Ważniejsze jest oddziaływanie zmian wprowadzonych w projekcie dokumentu planistycznego na SPG. Przy takim określeniu priorytetów funkcje pozaprzyrodnicze (np. rekreacyjna, estetyczna, mieszkaniowa) powinny być podporządkowane funkcjom przyrodniczym.

SPG tworzą źródła zasilania ekologicznego (obszary węzłowe i węzły) oraz drogi zasilania ekologicznego (korytarze ekologiczne i sięgacze). Elementy te współdziałają ze sobą w ramach trzech podsystemów (klimatycznego, hydrologicznego i biologicznego), wyróżnionych ze względu na specyfikę dynamiki trzech podstawowych nośników oddziaływań pomiędzy geokompleksami, tj. wody, powietrza i organizmów.

Poprzez obszary węzłowe SPG, stanowiące podstawowe elementy źródłowe systemu, rozumie się odporne na antropopresję zgrupowania geokompleksów, posiadające znaczenie klimatyczne, hydrologiczne i (lub) biologiczne dla gminy i miasta.

Za SPG można uznać:

- rzeźbę terenu z wyróżniającą się w fizjonomii krajobrazu doliną Leonki (najbliżej obszaru opracowania) oraz Chodelki,
- fitocenozy zbiorowisk roślinnych, zbiorowiska siedliskowe,
- obszary chronione.

Obszar objęty zmianą **znajduje się poza obrębem SPG**. Dolina Leonki jako obszar węzłowy spełnia wysoką rangę w podsystemie klimatycznym poprzez rozległość terenów o niskiej roślinności, umożliwiającej swobodny przepływ powietrza i duży obszar akwenów wodnych, pozytywnie wpływających na bioklimat miasta. W podsystemie hydrologicznym dolina wyróżnia się największymi zdolnościami do retencjonowania wody, natomiast w podsystemie biologicznym dolina, choć miejscami silnie przekształcona (ogrody przydomowe, łąki przekształcone w grunty orne, wyróżnia się spośród innych elementów podsystemu bardzo korzystną proporcją powierzchni biologicznie czynnej do powierzchni biologicznie nieczynnej.

Tab. 1 Charakterystyka uwarunkowań biotycznych i abiotycznych w rejonie m. Elżbieta

GEOMORFOLOGIA	<p><i>Formy eolityczne:</i> Równiny piasków przewianych, <i>Formy denudacyjne:</i> Równina denudacyjna, Stoki i najniższe poziomy zrównań denudacyjnych. <i>Formy lodowcowe:</i> Wysoczyzny morenowe lekko faliste, równina morenowa</p>
BUDOWA GEOLOGICZNA	<p><i>Formy eolityczne:</i> Piaski eoliczne na piaskach i mułkach rzecznych i rzeczno-peryglacialnych, bądź na glinach zwałowych i opokach, <i>Formy denudacyjne:</i> Kreda pisząca oraz margle i opoki z wkładkami kredy piszącej, a także piaski (ze żwirami i głazami)</p>

	rezydualne zalegające na opokach marglistych, marglach i kredzie piszącej, Opoki i margle, miejscami z cienką warstwą zwietrzelin. <i>Formy lodowcowe:</i> Gлина zwałowa, Piaski (ze żwirami i głazami) rezydualne, zalegające na glinie zwałowej
UŻYTKOWANIE	Lasy, użytki zielone, grunty orne, zadrzewienia na gruntach rolnych
GLEBY, GRUNTY	RIII- RVI, PsV-VI,
HYDROSFERA	Ujęcia wód i studnie,
FAUNA	Gatunki charakterystyczne dla upraw polowych, łąk i lasów
FLORA	Bór brusznicowy, bór szczotlichowy, bór sierpikowy, bór jałowcowy i bór szczodrzeńcowy z panującym drzewostanem sosnowym na siedlisku boru suchego. Subkontynentalny bór mieszany sosnowo-dębowy na siedlisku boru mieszanego świeżego. Bór kostrzewowy i bór trzcinnikowy z panującym drzewostanem sosnowym na siedlisku boru świeżego. Stanowiska roślin murawowych, kserotermicznych, napiaskowych, leśnych i zaroślowych.
ZŁOŻA KOPALIN	-
SYSTEMY PRZYRODNICZE	Otulina Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego, SYSTEM PRZYRODNICZY GMINY, wydmy śródleśne, głązy narzutowe
ZAGROŻENIA	Grunty podatne na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych, Strefa zabudowy szczególnie narażona na wysokie stężenia toksycznych składników spalin i uciążliwości akustyczne, Skupiska emitorów niskiej emisji.
WARUNKI GEOLOGICZNO - INŻYNIERSKIE	Stoki zrównań denudacyjnych o spadkach terenu do 5%. Grunty mineralne skaliste i twar doplastyczne zbudowane z opok i margli z wodą podziemną poniżej 10 m ppt. Grunty nośne, o bardzo dobrej i dobrej przepuszczalności. Tereny przydatne pod zabudowę bez ograniczeń.

5.2. STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

5.2.1. STAN JAKOŚCI POWIETRZA

Na stan jakości powietrza wpływ ma wiele czynników. Należą do nich:

- rodzaj zanieczyszczeń i ich źródła,
- topoklimat w tym kierunek wiatru,
- ilość i zwartość zabudowy,

Do głównych źródeł emisji podstawowych zanieczyszczeń w obszarze objętym projektem planu należą:

- dla SO₂ – pojedyncze rozproszone źródła z zakładów produkcyjnych oraz sektor komunalno-bytowy; dominujący udział w zanieczyszczeniu powietrza ma spalanie węgla kamiennego, koksu, olejów opałowych; zużycie tych paliw jest najwyższe w okresie

jesiennie-zimowym, stąd też zdecydowanie większe zanieczyszczenie atmosfery odnotowuje się w tym czasie,

- dla NO₂ – transport i komunikacja, w mniejszym stopniu spalanie paliw w zakładach produkcyjnych; w stężeniach dwutlenku azotu decydującą rolę odgrywa emisja ze środków transportu, niewielki procent pochodzi z procesów spalania, co wiąże się głównie ze zmiennością dobową,
- dla CO – transport drogowy, spalanie paliw w kotłowniach;
- dla pyłu PM 10 i PM 2,5 – głównie energetyka, ciepłownictwo oraz przemysł, dodatkowo unoszenie się pyłu z dróg, dachów, pól uprawnych, emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków szczególnie w okresie grzewczym. W stężeniach pyłu dużą rolę odgrywa także emisja tzw. „niezorganizowana” np. pylenie ze źle zagospodarowanych obszarów pasów drogowych czy źle zabezpieczonych składowisk odpadów.

Źródłami zanieczyszczeń powietrza są zakłady przemysłowe, kotłownie, paleniska domowe, transport, składowiska odpadów i rolnictwo. Większość z nich to zanieczyszczenia energetyczne, powstające przy spalaniu paliw.

Dla terenu zmiany suikzpn największe zagrożenie na stan jakości powietrza ma sektor komunalny – bytowy, głównie poprzez spalanie w celach grzewczych paliw wysokoemisyjnych w zabudowaniach w najbliższym sąsiedztwie usytuowanych wzdłuż drogi prowadzącej z miasta (ul. Południowa) do Ożarowa. Spalanie odpadów w domowych piecach, które nie wytwarzają wystarczająco wysokiej temperatury do całkowitego spalania odpadów takich jak: tekstylia, guma i tworzywa sztuczne stanowią realne zagrożenie dla jakości powietrza. W związku z czym do atmosfery przedostają się szkodliwe substancje w postaci sadzy, węglowodorów aromatycznych, merkaptanów oraz innych szkodliwych dla zdrowia ludzi substancji. Szczególnie widoczne jest na obszarach zwartej zabudowy. Na ograniczenie negatywnego oddziaływania wpływa poprawa jakości stosowanych paliw, w tym np. gazyfikacja.

Drugim źródłem wpływającym na stan powietrza są emisje komunikacyjne – zły stan techniczny pojazdów, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu lub zbyt małą przepustowością dróg, zły stan nawierzchni dróg i rodzaj paliwa. Występowanie i nasilenie tych czynników powoduje, że na skrzyżowaniach i trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu występuje wysokie zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw (tlenek węgla, tlenek azotu, węglowodory lotne, związki ołowiu). Emisja komunikacyjna jest bardzo nierównomierna - związana ściśle z natężeniem pojazdów i zależy od pory dnia (wzrasta w godzinach szczytu tj. dojazdu do pracy i powrotu do domu) oraz roku (wzrasta w okresie letnim - wzmożony ruch turystyczny). Największy ruch samochodowy, a co za tym idzie największe zanieczyszczenie liniowe, występuje na drogach o utwardzonej nawierzchni. Obszar objęty zmianą zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie węzła komunikacyjnego w postaci ronda na skrzyżowaniu ulic nr 747 i 824.

Emisje przemysłowe pochodzą z zakładów produkcyjnych, prywatnych zakładów rzemieślniczych oraz z rolnictwa. Główną przyczyną tego typu zanieczyszczeń jest przede wszystkim brak lub zły stan technicznych zabezpieczeń oraz przestarzałe procesy technologiczne. Obecnie na terenie zmiany znajdują się przede wszystkim pola uprawne. Zmiana studium wprowadza zmiany, które mogą w przyszłości powodować ewentualne uciążliwości. Takimi obszarami są tereny: **PU** (tereny przemysłowo – usługowe). **Projekt zmiany studium dopuszcza lokalizowanie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z ustaleniami dla terenów PU w studium obowiązującym dla całej gminy), jednakże z**

racji występowania w sąsiedztwie ujęć wody wszelkie ograniczenia oraz szczegółowe zasady zagospodarowania będą określone na etapie sporządzania planu miejscowego w tym terenie. Należy zwrócić uwagę, że największą emisję zanieczyszczeń generuje Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Opolu Lubelskim, która wytwarza zanieczyszczenia pyłowe i gazowe.

5.2.2. KLIMAT AKUSTYCZNY

Źródłem uciążliwego hałasu w obszarze pracowania jest ruch komunikacyjny odbywający się drogami wojewódzkimi (DW 747). Ocenia się, że wzdłuż głównych dróg poziom hałasu drogowego w porze dziennej, gdzie na ruch uliczny nakłada się ruch tranzytowy, poziom hałasu może być znacząco większy (w porze dziennej w linii zabudowy nie przekracza 65 dB).

Hałas kolejowy nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla obszaru badanego, ponieważ jest on zlokalizowany poza zasięgiem uciążliwości tego rodzaju emisji.

5.2.3. STAN CZYSTOŚCI HYDROSFERY

Źródłami zanieczyszczeń zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych są **ścieki komunalne i przemysłowe** odprowadzane jako zrzuty do rzek oraz jako zanieczyszczenia przenikające do gleb z obszarów nieskanalizowanych na terenach wiejskich, **składowiska odpadów** oraz zanieczyszczenia obszarowe z **terenów rolniczych** (związane ze stosowaniem nawozów i środków ochrony roślin w rolnictwie). Przenikające w głąb zanieczyszczenia stanowią zagrożenie dla jakości głównie wód gruntowych, ze względu na brak izolacji (warstwy utworów trudno przepuszczalnych) oraz ich zasilanie przez infiltrację. Wody w głębie teoretycznie w mniejszym stopniu narażone są na przenikanie zanieczyszczeń (ze względu na większą miąższość warstw izolacyjnych), jednakże budowa geologiczna wymagała wprowadzenia obszaru wysokiej ochrony (OWO). Na jakość wód największy wpływ mają ścieki komunalne i zanieczyszczenia rolnicze pochodzące z środków ochrony roślin i nawożenia oraz spływ zanieczyszczeń z **nawierzchni drogowych**. Teren zmiany suikzp znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 (lubelskiego).

5.2.3.1. WODY POWIERZCHNIOWE

W obszarze opracowania nie występują wody powierzchniowe, Najbliżej, bo ok. 2,2 km w kierunku północnym znajduje się **rzeka Jankówka** i **stawy** na tej rzece. Generalnie stan wód w obrębie miasta i gminy jest niezadowolający. Głównym powodem jest przyjmowanie silnie zanieczyszczonych wód z dopływów. Obudowane gęstą zabudową zagrodową, z której ku ciekom przesączają się ścieki bytowe i gospodarcze, a istniejąca kanalizacja sanitarna jest, w stosunku do potrzeb, rozwinięta w stopniu daleko niewystarczającym.

Inną, nie mniej ważną przyczyną nie najlepszego stanu wód, nie tylko w rzekach, ale i w wodach stojących, jest nadmierne chemiczne nawożenie gleb i stosowanie chemicznych środków ochrony roślin. Wody opadowe zanieczyszczone związkami chemicznymi niemal bez przeszkód docierają do pozbawionych naturalnych buforów biologicznych koryt rzek i potęgują stopień ich zanieczyszczenia. Monitoring prowadzony w latach 2010-2015 pokrywa się z sześciolletnim cyklem Planów Gospodarowania Wodami (PGW). Celem prowadzenia monitoringu jest dostarczenie wiedzy o stanie wód, która jest niezbędna do gospodarowania wodami w dorzeczach oraz ich ochroną przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi.

W latach 2010-2015 badania prowadzone były w ramach monitoringu:

- diagnostycznego – określający stan wód powierzchniowych w zlewniach na obszarze dorzecza oraz umożliwiający ocenę długoterminowych zmian w warunkach naturalnych, jak również oceny szeroko pojmowanych oddziaływań związanych z działalnością człowieka.
- operacyjnego - w celu ustalenia stanu jednolitych części wód, które zostały zidentyfikowane jako zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych oraz oceny zmian ich stanu, wynikających z wdrożenia programów działań naprawczych określonych w programie wodno-środowiskowym
- badawczego – dla Rzeki Bug i w aspekcie międzynarodowych ustaleń dotyczących rzeki Irenka – co nie dotyczy niniejszego opracowania.
- obszarów chronionych - obejmował: obszary ochrony gatunków i siedlisk (Natura 2000), obszary narażone na zanieczyszczenia ze źródeł komunalnych i ze źródeł rolniczych oraz obszary chronione będące jednolitymi częściami wód przeznaczonymi do celów kąpieliskowych.

5.2.3.1.1. OCENA STANU JDWP RZEKI JANKÓWKI (LEONKI)

Rzeka Jankówka, o kodzie PLRW 2000023746 w punkcie kontrolno- pomiarowym Jankówka – Żmijowiska obejmował monitoring diagnostyczny i operacyjny. Rzekę określono 6 typem abiotycznym o niezmienionych jednolitych częściach wód. Pozostałe parametry:

Wskaźnika FLORA: V klasa,

Klasa elementów biologicznych: III

Klasa elementów hydromorfologicznych: I

Klasa elementów fizykochemicznych: PSD

Klasa elementów fizykochemicznych specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne
- BRAK DANYCH

Potencjał ekologiczny UMIARKOWANY

Stan chemiczny – dobry

Spełnienie wymagań dla obszarów chronionych – nie spełnia

Stan ogólny ZŁY

Największym problemem są nieoczyszczone wody opadowe spływające do rz. Leonki z coraz rozleglejszych powierzchni nieprzepuszczalnych.

Stan dobry oznacza stan, w którym wartości biologicznych elementów jakości dla danego typu wód powierzchniowych przy klasyfikacji stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych wskazują na niski poziom zakłóceń wynikający z działalności człowieka, ale odchylenia od wartości biologicznych wskaźników jakości dla tej klasyfikacji występujących w danym typie wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych są niewielkie.

Stan zły oznacza stan, w którym:

- 1) wartości biologicznych elementów jakości przy klasyfikacji stanu ekologicznego części wód powierzchniowych wskazują na poważne zmiany w stosunku do wartości tych elementów jakości występujących w danym typie wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych;
- 2) nie występuje znaczna część populacji występujących w danym typie wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych.

5.2.3.2. WODY PODZIEMNE

Stan wód podziemnych zarówno głębinowych, jak i gruntowych, określono na **III klasę** czystości wód kredowych i ponadnormatywną (dla wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi) zawartość żelaza oraz **II klasę czystości** (wody dobrej jakości) w monitoringu stanu chemicznego.

W wodach poziomu czwartorzędowo-kredowego po 2008 r. stwierdza się klasę III (wody zadowalającej jakości odpowiadające wodom dla celów gospodarczych i in.). Wskaźnikiem przekraczającym normy dla wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi jest żelazo.

W kontekście wód gruntowych trzeba zwrócić uwagę na duże niebezpieczeństwo, jakie dla wód podziemnych może stanowić **wyciek substancji ropopochodnych na stacjach paliw, parkingach, na składach, w obszarach przemysłowych**. Zagrożeniem są również **uprawy polowe**, które silnie nawożone mają bezpośredni negatywny wpływ na stan wód podziemnych.

Charakterystyka JCW:

Kod UE - PLW 200088 dorzecze Wisła, Region wodny Środkowa Wisła,

stan chemiczny - dobry,

ocena stanu ilościowego - dobry,

cel dla stanu chemicznego – dobry stan chemiczny,

cel dla stanu ilościowego - dobry stan ilościowy,

rodzaj użytkowania JCWP – rolniczy,

ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrażona,

JCW wyznaczono na mocy art.7 RDW do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

5.2.3.3. STAN CZYSTOŚCI PEDOSFERY

Gleba jest ważnym elementem środowiska przyrodniczego, w którym mogą gromadzić się znaczne ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska. Do najważniejszych czynników powodujących degradację powierzchni ziemi, obniżających wartość użytkową gruntów i pogarszających warunki przyrodnicze należą między innymi **przekształcenia terenów** o naturalnej rzeźbie w wyniku działalności antropogenicznej. Należy zmierzać do zachowania dobrych warunków glebowych, poprzez minimalizację przekształceń tych terenów pod cele nierolnicze oraz eliminację możliwych źródeł zanieczyszczeń. W pierwszej kolejności na potrzeby rozwojowe miasta powinny być przeznaczane gleby najstabsze, położone w zasięgu istniejącej infrastruktury. Obszar opracowania charakteryzuje dwojaki rodzaj glebami:

- o zmienionym profilu glebowym i występującymi tu **gruntami antropogenicznymi**, silnie przekształconymi w rejonie sąsiedztwa drogi wojewódzkiej 747. Osobnym zagadnieniem jest jakość gleb oraz zagrożenia wynikające właśnie z ich degradacji. Największe zagrożenie dla jakości gleb stanowi postępujące **zakwaszenie**,
- o niezmienionym profilu, uprawiane rolniczo. Stan gleb w wyniku takiego użytkowania jest niezadowalający ze względu na zanieczyszczenia związkami fosforu i azotu pochodzącymi z nawożenia i środków ochrony roślin.

Istotne problemy środowiskowe może stwarzać **erozja wodna** powierzchniowa. Obszar objęty zmianą nie posiada tak dużych spadków, w związku z powyższym erozja ta nie jest duża, jednakże kierunek spadków ku rzece Jankówce powoduje potencjalne zagrożenie tego typu erozją. Podatność na **erozję wietrzną** będą miały odstonięte gleby. Większość terenu objętego zmianą jest użytkowana rolniczo, co może stwarzać zagrożenie tego typu erozją.

Gleby w sąsiedztwie pasów drogowych na terenach objętych opracowaniem znajdują się pod wpływem **zanieczyszczeń komunikacyjnych** (metali ciężkich, chlorków i fenoli).

Rolnicze wykorzystanie stwarza zagrożenie dla stanu pedosfery poprzez silne nawożenie upraw polowych. Istotne problemy środowiskowe może na tych terenach stwarzać erozja wodna powierzchniowa.

6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, zmiany w środowisku będą wiązały się z realizacją założeń studium jak i miejscowych planów. Ponieważ studium nie posiada mocy aktu prawa miejscowego, pomimo, że założenia kierunków rozwoju w studium uwzględniają sferę ochrony środowiska przyrodniczego, to jedynie poprzez plany miejscowe możliwa jest ochrona planistyczna i wdrożenie zasad ochrony środowiska.

W kontekście studium realizacją jest opracowanie mpzp. Ponieważ dotychczasowym przeznaczeniem w studium było zagospodarowanie rolnicze (R) – uprawy polowe, to w przypadku braku opracowania zmiany studium nadal rejon ten byłby użytkowany rolniczo.

7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Przewidywane znaczące oddziaływanie będzie wiązać się z głównie z gospodarowaniem zasobami środowiska, w obrębie działań zasobami gleb, zmianie użytkowania gruntów (wpływ na SPG, korytarze ekologiczne, N2000, pozostałe obszary chronione).

Oddziaływania na środowisko mają charakter: **negatywny** w obrębie zainwestowania technicznego, **pozytywnie neutralny** bądź **negatywny** w obrębie upraw polowych (o charakterze oddziaływania decyduje stopień intensywności użytkowania), **pozytywny** (korzystny) w obszarach leśnych i łąkowo-pastwiskowych, a także nieużytkowanych rolniczo (torfowiska, mokradła, zadrzewienia, wrzosowiska, wydmy itp.).

Zainwestowanie typu zabudowa i infrastruktura (mieszkaniowa i usługowa, tereny komunikacyjne, przemysłowo - usługowa), powodują, iż najczęściej generowane będą oddziaływania **negatywne słabe**. Głównie są to: zanieczyszczenia powietrza pochodzące z tzw. niskiej emisji i ruchu komunikacyjnego, hałas generowany przez ruch pojazdów silnikowych oraz zanieczyszczenia wód (ścieki bytowe i ropopochodne) co może zaistnieć przy zagospodarowaniu obszarów **PU** działalnością z zakresu motoryzacyjnego, baz i składów itp. Zabudowa oddziałuje również negatywnie (ale w stopniu słabym) na krajobraz, podobnie jak infrastruktura liniowa (energetyczna, telekomunikacyjna i komunikacyjna).

Umiarkowany negatywny i **negatywny** wpływ na środowisko mogą mieć ustalenia dotyczące PU. Ponieważ na etapie studium nie ma określenia jakie konkretnie zakłady przemysłowe i usługi są planowane, w przypadku realizacji obiektów zawsze znacząco oddziałujących na środowisko (co studium w tych obszarach dopuszcza) mogą oddziaływać negatywnie nastąpić.

Oddziaływania **negatywne słabe** na florę i faunę mają charakter **pośredni, krótko- lub długoterminowy, stały** bądź **chwilowy** i z reguły ponadlokalny. Wynikają z położenia w obrębie zmiany jak i poza obszarem opracowania: wód powierzchniowych, terenów niezainwestowanych, o charakterze leśnym i łąkowym.

Oddziaływania **negatywne słabe** i **umiarkowane** na rzeźbę terenu, gleby i powietrze mają charakter **bezpośredni** lub **pośredni, krótko-, średnio- lub długoterminowy, słaby** bądź **chwilowy** i wynikają z przedostawania się zanieczyszczeń z dróg publicznych, ale przede

wszystkim wskutek chemizacji rolnictwa. Najistotniejsze jest brak występowania w obrębie jak i w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów Natura 2000.

8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Problemy ochrony środowiska z punktu widzenia realizacji suikzp dotyczyć mogą dwóch aspektów: pierwszy wynikający z przepisów prawa (Ustawa o ochronie przyrody) czyli wpływu ustaleń planistycznych na obszary prawnie chronione, głównie na obszar **N2000**. Drugi wynikający z wpływu na pozostałe komponenty środowiska. Problem polega na tym, że każda realizacja zagospodarowania (nawet terenów zieleni, parków itp.) wpływa na środowisko przyrodnicze. Jedynie zamiana terenów zurbanizowanych, likwidacja zabudowy, na rzecz terenów zieleni, parków, terenów otwartych nie stwarza istotnych negatywnych oddziaływań realizacji postanowień dokumentu planistycznego. Najważniejsze znaczenie ma ochrona różnorodności biologicznej. Jest ona prowadzona jest poprzez zachowanie naturalnych siedlisk oraz dzikich gatunków flory i fauny. Cel ten ma być osiągnięty głównie poprzez utworzenie spójnej **Europejskiej Sieci Ekologicznej**, zwanej siecią **Natura 2000**, zrównoważone gospodarowanie zasobami przyrodniczymi i ich stały monitoring. Sieć Natura 2000 tworzą: Specjalne Obszary Ochrony (SOO) wyznaczone w oparciu o dyrektywę siedliskową oraz Obszary Specjalnej Ochrony (OSO), wyznaczone w oparciu o dyrektywę ptasią.

W obszarach objętych projektem dokumentu planistycznego nie stwierdza się ujawnienia problemów środowiskowych związanych z obszarem **N2000** ponieważ w obrębie projektu zmiany suikzp nie występuje ten obszar chroniony.

Innym problemem, który może pojawić się w wyniku realizacji postanowień projektowanego dokumentu jest dopuszczenie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w sposób negatywny. Należy zwrócić uwagę, że na południe i na północ, zgodnie z danymi sozologicznymi i hydrologicznymi znajdują się studnie wiercone z piezometrami monitorującymi, co może stanowić drogę łatwego przemieszczania zanieczyszczeń do wód podziemnych i gleby.

8.1. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE

Projekt zmiany suikzp nie obejmuje terenów objętych ochroną w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*. Obszary opracowania znajdują się w zasięgu **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406** (lubelskiego), należącego do regionalnego systemu ochrony wód oraz w obrębie jednolitych części wód podziemnych (**JCWpd**) o eurokodzie **PLGW 200088** (nr jednostki 88). Wody, ze względu na brak izolacji wgłębnych kredowych poziomów wodonośnych posiadają duże zagrożenie zanieczyszczeniem kredowych poziomów wodonośnych i traktowane są jako tzw. obszary wymagające szczególnych działań ochronnych jako Obszary Wysokiej Ochrony. Z ochroną jednolitych części wód podziemnych wiąże się ustanowienie obszarów wysokiej ochrony (**OWO**) w dokumentach planistycznych. Studium dotychczasowe dopuszcza dla terenów PU lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, co dla terenów z wysoką ochroną OWO i warunkach gruntowych podatnych na przenikanie zanieczyszczeń jest niekorzystne. Dodatkowo w sąsiedztwie obszaru objętego zmianą występuje ujęcie, które dodatkowo zagraża możliwości zanieczyszczenia wód podziemnych. **Na etapie sporządzania planu powinny być wprowadzone odpowiednie zapisy, mające na celu ochronę ujęć wód.**

Obszar zmiany suikzp znajduje się w dalekim sąsiedztwie doliny rzeki **Jankówki** o eurokodzie **PLRW2000023746** (obrębnie jednolitych części wód **JCWP Jankówki**).

W obrębnie Elżbieta, ale poza obszarem objętym zmianą występuje **otulina Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego**. Dlatego też na omawianym terenie nie obowiązują zakazy i nakazy obowiązujące na obszarze otuliny Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego określone w rozporządzeniu nr 5 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego oraz w przepisach odrębnych dotyczących ochrony środowiska.

9. SPÓJNOŚĆ I CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym mają swoje odzwierciedlenie prawie polskim i tworzonych na podstawie tego prawa dokumentów. Polska jako kraj należący do Unii Europejskiej ma obowiązek przestrzegania przepisów prawa wspólnotowego. Szczególne znaczenie posiada ustanowienie **obszarów Natura 2000**. Ochrona środowiska kieruje się zasadą zrównoważonego i jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

W roku 2001 została uchwalona przez Sejm II Polityka Ekologiczna Państwa jako dokument kierunkowy dla przyszłych Programów Ochrony Środowiska szczebli wojewódzkich, powiatowych i gminnych, w której sformułowano cele polityki ekologicznej w zakresie racjonalizacji zużycia wody, zmniejszenia materiałochłonności i odpadów produkcji, zmniejszenia energochłonności, ochrony gleb, racjonalnej eksploatacji lasów, ochrony kopalni, jakości powietrza, hałasu, bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, różnorodności biologicznej, krajobrazu.

Niezależnie od planów, programów i strategii krajowych dokumentami obowiązującymi dla całego terytorium kraju są ustawy i rozporządzenia.

9.1. OCHRONA PRZYRODY

Najważniejsze cele ochrony przyrody w sąsiedztwie omawianych zmian suikzp o wymiarze ponadlokalnym dotyczą obszaru Natura 2000, Chodelskiego OCK, Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny, oraz doliny Leonki i doliny Chodelki.

Obszar Natura 2000, został wyznaczony na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 roku w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszar Natura 2000. Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób negatywnie oddziaływać na cele ochrony tych obszarów, w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W przypadku nadrzędnego interesu publicznego i braku rozwiązań alternatywnych, realizacja inwestycji mogącej znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura

2000 jest możliwa na tych obszarach, przy zapewnieniu kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. Na obszarze opracowania suikzp taka sytuacja nie zachodzi. Występująca ostoja zwierząt, uzasadnia konieczność zbadania czy zmiany nie naruszają przepisów **Konwencji Bońskiej – o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt** i **Konwencji Berneńskiej – o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk**. Celem **Konwencji Bońskiej** jest ochrona gatunków wędrownych zwierząt (tj. całej populacji gatunku dzikich zwierząt) lub jej geograficznie wyodrębnionych części, gdy znaczna liczba osobników tego gatunku podejmuje w sposób cykliczny wędrówkę i przekracza jedną lub kilka granic państwowych) na całym obszarze ich występowania. Największym zagrożeniem dla zwierząt wędrujących jest utrata siedlisk niezbędnych do tego, aby mogły one przeżyć na różnych etapach ich wędrówki. Szczególnie istotne są ustalenia Konwencji dotyczące:

- ochrony, o ile to jest możliwe i właściwe, odtworzenie tych siedlisk gatunku, które są ważne dla zapobieżenia groźby jego zagłady,
- zapobiegania, usuwania, kompensowania lub minimalizowania, w zależności od potrzeb, niekorzystnego oddziaływania lub przeszkód poważnie utrudniających bądź uniemożliwiających wędrówkę gatunków.

Rozwiązania projektu zmiany suikzp nie są związane i nie oddziałują na występowanie w sąsiedztwie chronionego gatunku nietoperzy, jego żerowisk i źródeł pokarmu. Stwierdza się więc, że cele ochrony zostały zachowane.

9.2. OCHRONA KRAJOBRAZU

Cele ochrony krajobrazu na poziomie międzynarodowym wyraża ratyfikowana przez Polskę **Europejska Konwencja Krajobrazowa**. Celem Konwencji jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu.

Zapisy zmiany dokumentu nie są sprzeczne z tą konwencją, nie wpływają na zmiany w zagospodarowaniu, nie wpływają na obszary poza ochroną prawną.

9.3. OCHRONA ZASOBÓW LEŚNYCH

Zasoby leśne nie dotyczą zmiany suikzp, zarówno poprzez położenie poza ich zasięgiem, jak i wprowadzanych ustaleń planistycznych. Grunty leśne podlegają ochronie prawnej przez zmianą sposobu użytkowania na podstawie **ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych**. Przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne możliwe jest przy budowie, rozbudowie lub modernizacji obiektów związanych z działalnością przemysłową, a także innych obiektów budowlanych, przy zastosowaniu rozwiązań, ograniczających skutki ujemnego oddziaływania na grunty. W przypadku niezbędnych odlesień na gruntach Skarbu Państwa, wymagana jest zgoda ministra właściwego do spraw środowiska lub upoważnionej przez niego osoby na zmianę przeznaczenia tych gruntów lub zgoda Wojewody, o ile taka potrzeba dotyczy lasów prywatnych. Lasy podlegają przepisom **ustawy z dnia 28 września 1991 r o lasach**. Projekt zmiany suikzp nie dotyczy terenów leśnych. Generalnie obowiązujące studium zakłada dolesienia na całym obszarze gminy, w tym również w obrębie Elżbieta.

9.4. OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

Główne zbiorniki wód podziemnych oraz zlewnie wód powierzchniowych, chronione są prawnie poprzez obejmowanie ich statusem obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych. Ochrona wód według **ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska** polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej, w szczególności przez utrzymywanie jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach oraz doprowadzanie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.

Wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają ochronie, polegającej w szczególności na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszarach ich zasilania oraz utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, **ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne** przewiduje możliwość ustanowienia stref ochronnych ujęć wody oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody w celu ochrony zasobów tych wód przez degradacją.

Analizowany obszar znajduje się w zasięgu części GZWP nr 406. W związku z brakiem odpowiedniej izolacji oraz wzmożoną eksploatacją wód podziemnych, dla obszarów szczególnie narażonych na degradację wód podziemnych, zwłaszcza utworów kredowych. Na podstawie ustawy **Prawo wodne** dopuszcza się wprowadzenie do zasad zagospodarowania przestrzennego i użytkowania terenów, zakazów wznoszenia obiektów budowlanych oraz wykonywania robót lub innych czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, a w szczególności **lokalizowania inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko**. Projekt zmiany suikzpj, w stosunku do ochrony GZWP Nr 406 według dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne zbiornika wód „Lublin”, proponuje wprowadzenie w omawianym obszarze ograniczenia i zapisy o charakterze ogólnym, które obowiązywałyby na całym obszarze ochronnym tego zbiornika, z naciskiem na ograniczenia w zapisach planistycznych w strefie **OWO**. Jednocześnie obowiązują przepisy odrębne, wynikające z położenia obszaru zmiany studium w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 Niecka Lubelska.

Ustalenia planistyczne nie wpływają negatywnie na osiągnięcie wskazanych celów środowiskowych. Obowiązują przepisy odrębne wynikające z położenia analizowanego obszaru w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 Niecka Lubelska. Na obszarach ochrony pośredniej ujęć wody na podstawie ustawy **Prawo wodne** może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia. W sąsiedztwie opracowania znajduje się kilka ujęć.

Jednym z narzędzi mającym na celu usprawnienie procesu osiągania celów środowiskowych jest realizacja ustaleń **Planu zagospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły**, który jest podstawowym dokumentem w zakresie gospodarowania wodami na tym obszarze. Głównym celem było osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 roku, co wynika z **Ramowej Dyrektywy Wodnej**, zapisy której transponowane zostały do prawodawstwa krajowego, m. in. do **ustawy Prawo wodne**. Osiągnięciu dobrego stanu wszystkich wód mają służyć cele środowiskowe. **Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych jest**

ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych i docelowe osiągnięcie dobrego stanu tych wód.

Wśród celów środowiskowych dla wód podziemnych wymienia się: zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych; zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych; zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych oraz wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Na obszarze objętym projektem zidentyfikowano jednolite części wód podziemnych zgodnie z podziałem dokonany w **Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły**, dla których istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych. Założenia zmiany dokumentu planistycznego nie wywołują ryzyka wymienionego wyżej, jednakże istnieje ryzyko niedotrzymania celów w terenach wyznaczonych jako OWO. Zagrożeniem w strefie OWO jest podtrzymanie funkcji rolniczej, oraz dopuszczenie szamb w obszarach nieskanalizowanych. Jednym z celów studium jest skanalizowanie gminy. Szczelne szamba stanowią alternatywę do czasu zrealizowania infrastruktury kanalizacyjnej, jednakże nie można zakładać, że do naruszenia tego zapisu nie dojdzie w przyszłości.

9.5. POZOSTAŁE AKTY PRAWNE I DOKUMENTY ZWIĄZANE Z PROJEKTEM ZMIANY SUIKZP

Wśród ogromnej ilości obowiązujących dokumentów prawnych, dotyczących problemów ochrony środowiska jako całości i jej elementów jak wody, powietrza, gleb itd. należy wymienić:

- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008,
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.,
- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.,
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r.,
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu,
- Ustawa z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska z dnia 21 grudnia 2005 r.,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów,

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków,
- Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu,
- Dyrektywa 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- Ramowa Dyrektywa Wodna - dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej,
- Dyrektywa powodziowa - DYREKTYWA 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. - w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim,
- Dyrektywa 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko,
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin,
- Dyrektywa Rady 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem Działań na lata 2007 – 2013 – Uchwała 270/2007 Rady Ministrów z 26 października 2007,
- Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 r. Rio de Janerio,

Oprócz grupy wymienionych powyżej dokumentów istnieje ogromna ilość przepisów odnoszących się pośrednio do ochrony środowiska. Na szczeblu województwa podstawowym dokumentem dotyczącym problematyki ochrony środowiska jest **Program ochrony środowiska dla Województwa Lubelskiego** oraz **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły – aktualizacja**.

Na szczeblu najniższym są dokumenty, polityki i programy gminne (Strategia Rozwoju Miasta, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, Program ochrony środowiska, Studium gospodarki odpadami, itp.).

10. PROGNOZA WPŁYWU NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

10.1. IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Jak wspomniano wcześniej oddziaływania na środowisko mogą mieć różnoraki charakter. W suikzpp zainwestowanie typu zabudowa i infrastruktura (usługowa, tereny komunikacyjne) najczęściej generuje oddziaływania **negatywne słabe**. Głównie są to: zanieczyszczenia powietrza pochodzące z tzw. niskiej emisji i ruchu komunikacyjnego, hałas generowany poprzez ruch pojazdów silnikowych oraz zanieczyszczenia wód (ścieki bytowe i ropopochodne). Zabudowa oddziałuje również negatywnie (ale w stopniu słabym) na krajobraz, podobnie jak infrastruktura liniowa (energetyczna, telekomunikacyjna i komunikacyjna). **Umiarkowany negatywny** wpływ na środowisko wynika ze intensywności wprowadzanych nowych funkcji. Z wyjątkiem

oddziaływań na rzeźbę terenu i gleby, które mają charakter nieodwracalny, pozostałe można uznać za odwracalne przy zastosowaniu odpowiednich do zagrożenia rozwiązań sozotechnicznych. Oddziaływania **negatywne słabe** na wody podziemne, florę i faunę mają charakter **pośredni, krótko- lub długoterminowy, stały** bądź **chwilowy** i z reguły ponadlokalny. Oddziaływania **negatywne słabe** na rzeźbę terenu, gleby i powietrze mają charakter **bezpośredni** lub **pośredni, krótko-, średnio- lub długoterminowy, słaby** bądź **chwilowy** i wynikają z przedostawania się zanieczyszczeń z dróg publicznych, systemów ogrzewania węglem (również spoza obszaru opracowania), wycieki z samochodów na stacjach paliw i na parkingach przed obiektami handlowymi i usługowymi.

Ustalenie **PU** może obejmować trzy rodzaje oddziaływań:

- negatywne umiarkowane – na etapie eksploatacji w przypadku niekontrolowanych awarii, emisji zanieczyszczeń i działań sprzecznych z założeniami projektu zmiany studium i realizowanych w postaci planów miejscowych,
- pozytywne – w przypadku realizacji przedsięwzięć z zakresu produkcji energii z alternatywnych i ekologicznych źródeł typu fotowoltaika, pompy ciepła, energia wiatru,
- neutralne – w przypadku usług i drobnej produkcji.

Tab. 2 Waloryzacja oddziaływań ustaleń planistycznych o kierunku produkcyjnym i usługowym

pozytywne	PU, P, U
obojętne (brak oddziaływań)	U
negatywne słabe	PU, U, P
negatywne umiarkowane	PU, P
negatywne znaczące	P

10.2. SZCZEGÓŁOWA PROGNOZA WPŁYWU USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY SUIKZP

Tab. 3 Wpływ funkcji zagospodarowania przestrzennego na komponenty środowiska

Funkcja	Wpływ ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego
PU	<p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA – możliwe oddziaływanie negatywne ze względu na charakter działalności, możliwość emisji hałasu i wibracji a także ograniczenia powierzchni czynnej biologicznie pod zabudowę i powierzchnie utwardzone różnorodność biologiczna zmaleje.</p> <p>LUDZIE – zakłady produkcyjne mogą emitować uciążliwości dla mieszkańców gminy.</p> <p>WODA – zakłady produkcyjne i usługowe, jak również stacje paliw, w zależności od charakteru działalności mogą powodować wzrost poboru wód, lub ewentualne skażenia. Zapisy o zachowaniu przepisów odrębnych, zachowanie standardów jakości środowiska oraz wykluczeniu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko winno zapobiegać takim sytuacjom.</p> <p>POWIETRZE – możliwe zagrożenie emisją zanieczyszczeń, pozytywne ustalenie wyznaczające możliwość instalacji i elektrowni pozyskujących energię z alternatywnych źródeł.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI – Zmniejszenie powierzchni czynnej biologicznie pod realizację obiektów budowlanych.</p> <p>KRAJOBRAZ – jw</p> <p>KLIMAT – zmiany klimatu lokalnego, wzrost temperatury powietrza, zwiększenie parowania.</p> <p>ZASOBY NATURALNE – zwiększony pobór wód,</p>

	DOBRA MATERIALNE – pozytywne czasowe i długoterminowe poprzez rozwój miejsc pracy, co pośrednio przyczynia się do namnażania dóbr materialnych. ZABYTKI – brak, nie występują w obszarze zmian
--	---

10.3. ODDZIAŁYWANIE NA PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000

Projekt dokumentu planistycznego nie obejmuje znajdującej się w granicach miasta ostoji siedliskowej „Opole Lubelskie” o kodzie PLH060054. Obszar leży w odległości ok. 2 km. od granicy obszaru N2000.

Żerowiskom nietoperzy pomiędzy Opolem Lubelskim a Poniatową nadano status ostoji siedliskowych (tzw. specjalnych obszarów ochrony) w sieci Natura 2000. Ostoja „Opole Lubelskie” (PLH 060054). Obszar utworzono ze względu na lokalizację drugiej co do wielkości kolonii rozrodczej (kolonii letniej) w woj. lubelskim – nocka dużego, gatunku nietoperza z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Kolonia letnia zlokalizowana jest na strychu budynku Liceum Ogólnokształcącego w Opolu Lubelskim, zbudowanego w XVII w. jako pałac Lubomirskich. Dodatkowo obszar obejmuje potencjalne obszary żerowania nocka dużego *Myotis myotis*. Nadrzędnym celem działań ochronnych jest zachowanie kolonii letniej nietoperzy w stanie co najmniej niezmienionym. Najbardziej korzystne byłoby doprowadzenie do zwiększenia liczebności kolonii. Cel nadrzędny planują się osiągnąć poprzez inne cele, tj.: zabezpieczenie kolonii przed niepożądanym działaniem ludzi, uzupełnienie wiedzy dotyczącej stanu zachowania kolonii oraz obszarów żerowania, a także ochronę zidentyfikowanych obszarów żerowiskowych. Główne zagrożenia dla kolonii nocka dużego to ingerencja w obiekt, w którym istnieje kolonia letnia, tj.: blokada otworów wlotowych/wylotowych na strych budynku, płoszenie nietoperzy, remont lub pożar budynku, niszczenie potencjalnych szlaków migracyjnych nocka, wycinka drzew przydrożnych i śródpolnych stanowiących punkty orientacyjne podczas migracji. Wycinka lasów powoduje niszczenie miejsc schronienia nietoperza jak i miejsc żerowania. Nocek duży, w przeciwieństwie do innych gatunków nietoperzy występuje głównie w rejonach jednoczesnego występowania w bliskiej odległości wód powierzchniowych i lasów, co daje możliwość wyżywienia się tego gatunku. Tereny rolne nie są tak bogate w pożywienie i możliwości schronienia dla nocka dużego. Dlatego obszar doliny Jankówki oraz sąsiedztwo lasów to wyjątkowe połączenie uwarunkowań korzystnych dla nietoperza. W związku z powyższym zagrożeniem dla nocka dużego jest wpływ rolnictwa oraz przemysłu na potencjalne obszary żerowania – przede wszystkim chodzi o eutrofizację, która powoduje zamieranie larw owadów wodnych będących pożywieniem tego gatunku. Skutkiem eutrofizacji jest również zarastanie wód, zmiany gatunkowe w lasach, gdzie również żeruje i „odpoczywa” nocek. Innym zagrożeniem jest zagospodarowanie związane z energetyką wiatrową. Projekt projektu planu nie wprowadza w obrębie opracowania elementów energetyki wiatrowej.

10.3.1. Oddziaływanie na siedliska i gatunki

W obszarze objętym projektem suikzp ingerencja antropogeniczna w obszar Natura 2000 przejawia się występowaniem zabudowy o różnej funkcji jak i wszelkiego rodzaju działalności gospodarczej występującej poza obszarem chronionym. Działania w obszarze zmiany suikzp mogą jedynie pośrednio wpływać na siedliska i gatunki. Gabaryty zabudowy **nie stwarzają zagrożeń** dla chronionego w ostoji nietoperza – nocka dużego odbywającego niskie (do 40 m) i wysokie loty (powyżej 40 m). Generalnie stwierdza się, że zmiana suikzp nie narusza siedlisk będących żerowiskami nietoperzy, te zresztą, w postaci terenów leśnych, polnych dość dobrze

zadrzewionych (oprócz łąkowych) znajdują się w zdecydowanej większości poza obszarem objętą zmianą.

10.3.2. Oddziaływanie na faunę

Oddziaływanie na faunę polega na uszczuplaniu terenów niezabudowanych, terenów upraw polowych poprzez wprowadzanie tam możliwości zabudowy. Takie działania zmniejszają terytorium życia jak i miejsce zdobywania pokarmu zwierząt, jednakże są to zmiany minimalne powierzchniowo i nie wiążą się z żerowaniem nietoperzy. Gatunek *Myotis myotis* żeruje przede wszystkim nad wodami i w lasach.

10.3.3. Oddziaływania na różnorodność biologiczną

Charakterystyczną cechą różnorodności biologicznej przedmiotowej ostoji siedliskowej jest występowanie silnie kontrastowych w stosunku do siebie siedlisk, tzn. z jednej strony siedlisk wodnych (stawów) i od wody zależnych (różnego typu torfowisk i łąk o różnym stopniu uwilgocenia), a z drugiej strony siedlisk suchych (muraw szczerbichowych) czy też terenów zalesionych. Konsekwencją zróżnicowania siedlisk jest różnorodność gatunków zwierząt. Wiadomo, że na styku różnych siedlisk, biocenoz czy ekosystemów, w strefie ekotonowej jest największa różnorodność gatunków, ponieważ występują gatunki zarówno jednego ekosystemu jak i drugiego ekosystemu (jak i kolejnych). W analizowanym obszarze nie występują oddziaływania na bioróżnorodność,

10.3.4. Oddziaływania na integralność obszaru Natura 2000

Integralność obszaru polega na zachowaniu obszaru w stanie kompletnym, pełnowartościowym, we właściwym stanie ochrony. Ewentualne zmiany w strukturze i funkcji tego obszaru, które będą niekorzystne z punktu widzenia ochrony siedlisk i gatunków, oznaczałyby naruszenie integralności obszaru. Takie zagrożenie nie wystąpi. Na integralność największy wpływ będą mieć bariery ekologiczne głównie liniowe i powierzchniowe, jak i rozwiązania niwelacji barier. W ustaleniach planistycznych ma to wyraz w postaci zapisów w SPG - zakazu realizacji liniowych obiektów kubaturowych i urządzeń, w szczególności na nasypach, sytuowanych poprzecznie w stosunku do korytarzy i budowy ogrodzeń na cokołach, jak również nakaz realizacji przepustów i przejść dla małych zwierząt pod drogami.

10.4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Objaśnienia: + pozytywne oddziaływanie /s słabe
 - negatywne oddziaływanie /u umiarkowane
 0 - brak oddziaływań /z znaczące

Tab. 4 Macierz oddziaływań ustaleń zmiany studium w przypadku kierunku produkcji, usług, magazynów i składów

PU - tereny zabudowy produkcyjnej, usługowej, magazynów i składów											
	RODZAJ				CZAS			TRWAŁOŚĆ		PRZESTRZEŃ	
	BEZPOŚREDNIE	POŚREDNIE	WTÓRNE	SKUMULOWANE	KRÓTKO TERMINOWE	ŚREDNIO TERMINOWE	DŁUGO TERMINOWE	STAŁE	CHWILOWE	LOKALNE	PONADLOKAL.
RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u

LUDZIE	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s
RZEŻBA TERENU	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s
GLEBY	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s
WODY POWIERZCHN.	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s
WODY PODZIEMNE	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s
POWIETRZE	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s
KLIMAT	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s
HAŁAS	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s
FAUNA	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u
FLORA	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u
KRAJOBRAZ	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u	-/s, -/u
ZASOBY NATURALNE	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0, -/s
DOBRA MATERIALNE	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +
ZABYTKI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tab. 5 Macierz oddziaływań ustaleń zmiany studium w przypadku kierunku produkcji energii z alternatywnych źródeł

PU – przeznaczenie terenu produkcja energii z źródeł alternatywnych											
	RODZAJ				CZAS			TRWAŁOŚĆ		PRZESTRZEŃ	
	BEZPOŚREDNIE	POŚREDNIE	WTÓRNE	SKUMULOWANE	KRÓTKO TERMINOWE	ŚREDNIO TERMINOWE	DŁUGO TERMINOWE	STALE	CHWILOWE	LOKALNE	PONADLOKAL.
RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	0	0, -/s	0	-/s	0	0	-/s, 0	0, -/s	0, -/s	0, -/s	0
LUDZIE	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +
RZEŻBA TERENU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GLEBY	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WODY POWIERZCHN.	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +
WODY PODZIEMNE	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +
POWIETRZE	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +
KLIMAT	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +
HAŁAS	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +	0, +
FAUNA	0, -	0	-/u	-/s	0	0	-/s	0	-/s	0	-/s
FLORA	-/u	-/u	-/u	-/u	-/u	-/u	-/u	-/u	-/u	-/u	-/u

10.5. WPŁYW USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY NA CELE ŚRODOWISKOWE DLA JEDNOLITYCH WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH, OKREŚLONYCH W „PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI W OBSZARZE DORZECZA WISŁY”

Aktualny „Plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” zawiera cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych oraz podziemnych. Wyznaczając cele środowiskowe dla poszczególnych JCWP w „Planie zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” brano pod uwagę ocenę stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Dla JCWP rzecznych ustalono cele w odniesieniu do elementów biologicznych, chemicznych, hydromorfologicznych. Dla osiągnięcia celów środowiskowych JCWP rzecznych istotne jest także umożliwienie swobodnej migracji organizmów wodnych przez zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków. W poszczególnych kategoriach JCWP rzecznych celem środowiskowym jest przede wszystkim osiągnięcie co najmniej dobrego lub dobrego stanu lub potencjału ekologicznego i utrzymanie dobrego stanu chemicznego. Celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń, zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu, ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. Zgodnie z „Planem zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Przedmiotowy teren, podobnie jak i cała gmina, należy do JCWPd nr 88 (kod: PLGW200088). Pobór jest skoncentrowany głównie w rejonie miasta. Wody w obrębie JCWPd nr 88 są dobrej jakości, wymagają na prostego uzdatniania. Stan ilościowy i chemiczny jest dobry. Celem środowiskowym dla JCWPd 88 jest dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy.

Ze względu na **brak występowania na analizowanym obszarze wód powierzchniowych** nie występują bezpośrednie zagrożenia dla jednolitych części tych wód. Przypadkowe skażenia środowiska gruntowo-wodnego (zidentyfikowane zagrożenia nadzwyczajne – wg raportów o stanie środowiska WIOŚ) w wyniku realizacji ustaleń zmiany studium potencjalnie nie istnieją. Na omawianym terenie może wystąpić pewne ryzyko przedostawania się zanieczyszczeń do wód pochodzących z dróg. Zagrożeniem dla wód mogą być awarie infrastruktury technicznej – rozszczelnienia instalacji, przewodów i rurociągów przesyłowych. Ustalenia studium ograniczają działania polegające na nielegalnych zrzutach czy ponadnormatywnej emisji, odnosząc się do standardów jakości środowiska. Podtrzymano natomiast dotychczasowe ustalenia dotyczące: odprowadzenie wód opadowych z terenów utwardzonych do miejskich sieci kanalizacji deszczowej z uwzględnieniem lokalnej retencji lub własnych systemów zagospodarowania wód opadowych oraz z terenów nieutwardzonych powierzchniowo do gruntu zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Jeśli chodzi o odprowadzanie ścieków komunalnych, projekt zmiany studium sankcjonuje dotychczasowe ustalenia i nakazuje odprowadzać ścieki do sieci kanalizacji sanitarnej, chyba że rozbudowa jeszcze sieci nie nastąpiła (wówczas dopuszcza się wykorzystanie szczelnych zbiorników). Ustalenia projektu zmiany studium eliminują potencjalne niebezpieczeństwo zagrożenia dla jednolitych wód podziemnych i powierzchniowych.

W projekcie podtrzymano objęcie statusem obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406, który obejmuje cały obszar miasta. Jest to obszar występowania wód kredowych o wysokiej jakości i w różnym stopniu narażonych na zanieczyszczenia powierzchniowe – w zależności od występowania, bądź nie warstw izolujących.

Zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną dla GZWP nr 406, dla obszarów bardzo podatnych i podatnych na zagrożenia ustanowiono następujące zasady użytkowania terenu:

Zakazy:

- lokalizacji inwestycji szkodliwych oraz mogących pogorszyć stan środowiska,
- składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych oraz wylewisk,
- niezabezpieczonych przed przenikaniem zanieczyszczeń do wód podziemnych, składów nawozów i środków ochrony roślin bez zabezpieczenia podłoża przed wsiąkaniem zanieczyszczeń do gruntu;
- wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu, wód podziemnych” i powierzchniowych,
- gromadzenia ścieków bytowych w nieszczelnych szambach i dołach chłonnych,
- stosowania środków ochrony roślin innych niż dopuszczone do stosowania w strefach ochronnych,

Nakazy:

- sporządzania raportów oddziaływania na środowisko dla wszystkich przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- zorganizowanie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej poprzez podłączenie do sieci kanalizacyjnej wszystkich gospodarstw oraz budowę oczyszczalni przydomowych w obszarach o zabudowie rozproszonej,
- likwidacja dzikich wysypisk śmieci i zapobieganie powstawaniu nowych,
- likwidacja dzikich zrzutów ścieków, nieszczelnych szamb i dołów chłonnych,
- likwidacja istniejącego skażenia wód podziemnych,
- likwidacja nieeksploatowanych studni wierconych,
- prowadzenia przez stacje paliw monitoringu lokalnego;

Zalecenia:

- stosowania nawozów mineralnych organicznych oraz środków ochrony roślin w ilościach i terminach uzgodnionych ze służbami agrotechnicznymi miasta lub ze służbami Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego,
- doprowadzenie wody w rzekach do co najmniej III klasy czystości poprzez budowę nowych bądź modernizację istniejących oczyszczalni oraz zaprzestanie nielegalnego zrzutu ścieków i nieoczyszczonych wód z kanalizacji deszczowej do wód powierzchniowych,
- dążenie do zachowania dotychczasowego zagospodarowania terenu, a w przypadku zmiany przeznaczenia niedopuszczenie do negatywnego wpływu na środowisko.

W przypadku zaistnienia awarii i innych zagrożeń najbardziej prawdopodobne są zagrożenia transportowe, spowodowane wypadkami drogowymi na drogach, lub wycieki substancji ropopochodnych na stacji paliw oraz na parkingach przy obiektach usługowych i handlowych. W mniejszym stopniu zagrożenie mogą stanowić rozszczelnienia instalacji, przewodów, rurociągów przesyłowych.

Nowe ustalenia planistyczne ograniczają działania polegające na nielegalnych zrzutach czy ponadnormatywnej emisji, odnosząc się do standardów jakości środowiska i konieczności wykonania odpowiedniej infrastruktury. Negatywny wpływ na jednolite części wód może mieć zachowanie zapisów studium dotyczących odprowadzenia ścieków gospodarczo – bytowych do zbiorników bezodpływowych – brak systemu kanalizacji sanitarnej jest zawsze zagrożeniem dla wód gruntowych.

Jeśli chodzi o pobór wód i eksploatację wód w przypadku realizacji ustaleń należy spodziewać się niewielkiego wzrostu poboru w stosunku do obecnego użytkowania.

Ustalenia planistyczne muszą być zgodne z założeniami innych programów i strategii odnoszących się do kwestii rozwoju oraz wymogów ochrony środowiska narzuconych w tych dokumentach. Reasumując, nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentami wyższego rzędu a projektem zmiany suikzp. Polityka rozwoju miasta stawia nacisk na ograniczanie uciążliwości wynikających z nadmiernego ruchu drogowego oraz lokalnych komunalno-bytowych zanieczyszczeń powietrza w mieście, co pośrednio wpływa na stan wód. Infrastruktura techniczna powinna być dopasowana do potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców, w tym w szczególności: infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna, drogowa, odwodnieniowa, energetyczna. Projekt podtrzymuje działania wpływające na jakość jcw. Należą do nich:

- rozbudowa kanalizacji sanitarnej
- rozbudowa rozdzielczej kanalizacji deszczowej
- kompleksowa budowa sieci wodociągowej

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, zaleca się opracowanie i ustanowienie stref ochronnych komunalnych ujęć wód podziemnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Studium określa **założenia do kierunków rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę** poprzez:

- rozszerzenie zasięgu obsługi na wsie nie posiadające zorganizowanego systemu zaopatrzenia w wodę.
- modernizację istniejących urządzeń wodociągowych, głównie ujęć wody i stacji wodociągowych oraz budowę nowych,
- zabezpieczenie i ochrona ujęć wód podziemnych w oparciu o opracowane projekty stref ochronnych oraz projekty ich zagospodarowania i realizacji.
- w wykorzystywaniu wód podziemnych dla celów przemysłowych należy dążyć do racjonalizacji ich wykorzystywania poprzez eliminację technologii wodochłonnych,
- stosowanie obiegów zamkniętych oraz wykorzystywanie wód powierzchniowych,
- powiązanie z systemem wodociągowym miasta Opole Lubelskie dla terenów wsi i terenów urbanizowanych w bliskim sąsiedztwie miasta. Ma to zapewnić niezawodność dostawy wody w warunkach specjalnych (tj. awaryjnych, obrony cywilnej, nieszczęśliwych wypadków), bez konieczności budowy studni awaryjnych.

Założenia do kierunków rozwoju systemów kanalizacyjnych studium ustala poprzez realizację:

- likwidacji dysproporcji pomiędzy stanem zainwestowania systemu wodociągowania wsi a stanem rozwoju systemu kanalizacji sanitarnej, co wiąże się ze znaczącą poprawą standardu życia mieszkańców wsi i ochrony środowiska;
- realizacji systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków w postaci przewodowej kanalizacji sanitarnej i wiejskich oczyszczalni ścieków przy założeniu procesów technologicznych gwarantujących duży stopień redukcji zanieczyszczeń (z uwagi na bardzo małe przepływy odbiorników, tj. rzek i cieków wodnych, do których będą odprowadzane wody pościekowe z oczyszczalni wiejskich);
- podłączenia wsi i terenów urbanizowanych w sąsiedztwie miasta do ogólnomiejskiego systemu kanalizacji sanitarnej i miejskiej oczyszczalni ścieków;
- dostosowywania zasad stopniowego rozwoju systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych do strategii rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy;
- w przypadku porozumienia z miastem Poniatowa w zakresie możliwości powiązania systemu kanalizacji sanitarnej miasta Opole Lubelskie z miastem Poniatowa przez

przerzut ścieków z oczyszczalni w Poniatowej do oczyszczalni Opole. Przerzut ścieków kolektorem sanitarnym z lokalizacją w północno-wschodnim obszarze gminy Opole z możliwością podłączenia wsi będących w bliskim sąsiedztwie tego kolektora;

- wprowadzenia wód pościekowych do odbiorników z oczyszczalni wiejskich lokalizowanych w dolinie rzek Poniatówki, Jankowej, Chodelki, Leonki, winno odbywać się poniżej poborów wód z tych rzek dla gospodarstw rybackich z zaleceniami posiadania przy oczyszczalni stawu buforowego III stopnia oczyszczania ścieków.
- Studium wskazuje przebiegi sieci kanalizacyjnych oraz lokalizacje kontenerowych oczyszczalni ścieków. Mogą one ulec korekcie lub zmianie wynikającej z potrzeby optymalnego dostosowania projektowanych instalacji do warunków lokalnych. Dokładne tereny lokalizacji oczyszczalni będzie wskazany w planach miejscowych.

Powyższe założenia dotyczą wszystkich obszarów w gminie, dlatego obejmują również zapisy w niezmienionej formie niniejszy projekt zmiany fragmentu studium w Elżbiecie.

W związku z powyższym **nie stwierdza się negatywnego wpływu** ustaleń zmiany projektu planu na jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych oraz na cele środowiskowe ustanowione w „Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły”.

10.6. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM

Zarówno w obszarze projektu zmiany suikzp, jak i poza nim stwierdzono występowanie czynników wpływających na klimat. Są to:

- uwarunkowania terenowe - rzeźba terenu, pokrycie terenu – na wierzchołkach występują dobre warunki solarne i przewietrzania. W obniżeniach terenowych występuje zjawisko inwersji, zastojów powietrza i zanieczyszczeń.
- transport – wzmożenie ruchu komunikacyjnego jest przyczyną emisji zanieczyszczeń, szczególnie gazów cieplarnianych. Dane pokazują, że dziesięć lat temu transport odpowiadał za około 10% całego ocieplenia antropogenicznego netto, na szczycie listy znalazł się dwutlenek węgla (CO₂), a za nim troposferyczny ozon (O₃).
- zaopatrzenie w ciepło – spalanie paliw wysokoemisyjnych w indywidualnych kotłach
- emitory punktowe – zakłady przemysłowe
- stan drożności i wielkość systemu przyrodniczego miasta, szczególnie dolin rzecznych jako głównego systemu przewietrzania miasta.
- wielkość pokrycia siedliskami umożliwiającymi wychwytywanie CO₂
- uwzględnienie standardów środowiska w zakresie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń, substancji w powietrzu.

Poprawa klimatu opiera się o SPG. Szczególnie ważna jest ochrona ekologicznej drożności przestrzennej dolin rzek Chodelki i Leonki oraz dolinek denudacyjnych. Istotne jest stworzenie korzystnych warunków dla tranzytu ekologicznego a w przypadku istnienia barier ekologicznych zastosowanie rozwiązań technicznych i biologicznych ułatwiających ich przenikanie.

Zakładana zmiana kierunku zagospodarowania w rolnego na przemysłowo-usługowy (PU) może oddziaływać na klimat w dwojaki sposób:

- negatywnie w przypadku niestosowania się do ustaleń studium, nieprzewidzianych sytuacji losowych (awarii) oddziaływujących na komponenty środowiska, emisje zanieczyszczeń na etapie eksploatacji. Lokalizacja przy drodze wojewódzkiej jest jak

najbardziej pożądana, ale może wpływać to na powstanie oddziaływań skumulowanych (droga i zakłady),

- pozytywnie w przypadku realizacji w kierunku rozwoju odnawialnych źródeł energii, które w projektowanym obszarze mogą być realizowane.

Ogólne zapisy studium, ze względu na uwarunkowania przestrzenne i wynikające z tego ograniczenia w zaopatrywaniu w ciepło systemowe, zakłada utrzymanie na obszarze gminy istniejącego indywidualnego systemu zaopatrzenia w ciepło. Zaleca się jednak eliminację uciążliwych palenisk węglowych i stosowanie do celów grzewczych i bytowych gazu ziemnego lub lekkiego oleju opałowego, a także pozyskiwanie ciepła z odnawialnych źródeł energii co niewątpliwie podnosi możliwości adaptacji do zmian klimatu. Ważną kwestią w tym aspekcie jest wdrażany w gminie projekt realizowany w ramach działania 4.1 *Wsparcie wykorzystania OZE* Oś Priorytetowa (4) Energia przyjazna środowisku - Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Wartość całkowita projektu wynosi 5.372.556,61 zł. Wartość dofinansowania: 4.113.265,43 zł. Lata realizacji przypadły rok 2016-2019. Cel główny projektu to ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego, poprawa jakości i warunków życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności Gminy Opole Lubelskie, poprzez zastosowanie infrastruktury OZE (dostawa i montaż 401 szt. instalacji solarnych i 13 szt. kotłów na biomasę). Planowane efekty projektu:

- Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) 436,98 tony ekwiwalentu CO₂ / rok,
- Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE 1009,18 MWht/rok,
- Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE 1009,18 MWht/rok.

Zmiana przeznaczenia daje możliwość rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii. Na terenie gminy możliwa do wykorzystania jest energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego i biomasy. Możliwości rozwoju energetyki opartej o odnawialne źródła energii zależą od ich lokalnych zasobów oraz od ograniczeń wynikających z konieczności ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych i warunków życia człowieka. Obszary przeznaczone pod lokalizację dużych elektrowni wiatrowych zostały wskazane na rysunku studium. Na pozostałym obszarze możliwe jest realizowanie małych i mikroelektrowni wiatrowych. Obszary przeznaczone pod lokalizację dużych elektrowni wiatrowych zostały wskazane na rysunku studium i leżą poza obszarem objętym zmianą. Na pozostałym obszarze możliwe jest realizowanie małych i mikroelektrowni wiatrowych. Budowę biogazowni dopuszcza się na terenach produkcyjno-usługowych, a także przy gospodarstwach rolnych i ogrodniczych (małe instalacje) pod warunkiem zachowania zgodności z przepisami o ochronie przyrody.

10.7. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PROJEKTOWANEJ ZMIANY STUDIUM

Ludzie stanowią jeden z elementów środowiska. Człowiek może odbierać negatywne, jak i pozytywne oddziaływania z otoczenia. Sam również jest źródłem oddziaływań i wpływa na kształt, stan i jakość środowiska. Działalność człowieka zawsze wiąże się z antropopresją o różnym nasileniu. Człowiek jako twórca krajobrazu kulturowego podejmując decyzje wpływa również sam na siebie.

Oddziaływanie na ludzi może przebiegać **bezpośrednio** jak i **pośrednio**, w sposób **pozytywny**, bądź **negatywny**, **długoterminowo** i **chwilowo** oraz w sposób **materialny** i **niematerialny**.

W poniższej tabeli zestawiono możliwe oddziaływania projektu zmiany studium.

Tab. 6 Najważniejsze oddziaływania projektu zmiany na ludzi

rodzaj oddziaływania	skutek
bezpośredni	hałas w zakładzie przemysłowym lub usługowym, w którym przebywają ludzie, zmiana w krajobrazie dotychczas niezainwestowanego, wzrost ruchu kołowego – hałas i wibracje.
pośredni	zanieczyszczenia wód, gleby i powietrza wpływające na zdrowie ludzi, powodujące schodzenia, które mogą pojawić się po kilku latach, eliminacja zanieczyszczeń środkami ochrony roślin i nawozami.
pozytywny	realizacja OZE w postaci niskoemisyjnych źródeł ciepła i energii, zmniejszenie stężeń pyłów PM2,5 i PM10, benzo(a)pirenu i innych związków, wzrost standardu życia poprzez rozwój infrastruktury i usług, miejsca pracy, eliminacja zanieczyszczeń środkami ochrony roślin i nawozami kontakty społeczne.
negatywny	niekontrolowane wycieki z szamb, zbiorników i instalacji przemysłowych, instalacji samochodowych, zanieczyszczające wody podziemne i gleby, możliwe niekontrolowane zanieczyszczenia powietrza powodujące różne schorzenia uciążliwości zapachowe z zakładów przemysłowych i usługowych, zmiana krajobrazu z półnaturalnego na zurbanizowany, stres,
długoterminowy	estetyczne – zmiana krajobrazu, poprawa warunków życia poprzez rozwijającą się infrastrukturę, zaspokajanie długoterminowych potrzeb, zmiana krajobrazu z półnaturalnego na zurbanizowany
chwilowy	uciążliwości hałasowe, wibracje, zapylenie podczas realizacji (budowy) zamierzenia inwestycyjnego, awarie, zaspokajanie chwilowych potrzeb
skumulowane	oddziaływanie drogi wojewódzkiej oraz nowych zakładów, oddziaływanie różnych form zagospodarowania na różne komponenty środowiska
materialny	wzrost wartości gruntu, nowe miejsca pracy, wzrost standardu życia
niematerialny	oddziaływanie na zdrowie w tym stres

11. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY

Propozycje rozwiązań dla obszaru objętego zmianą zawarte w projekcie są ściśle związane z konkretnymi działaniami, ustaleniami, kierunkami i celami. Wdrożenie ich za pomocą

miejscowych planów powinno rekompensować i niwelować straty w środowisku. W analizowanym obszarze będzie to:

- nakaz zachowania standardów jakości środowiska – zgodnie z przepisami odrębnymi,
- nakaz odprowadzenia ścieków bytowo – gospodarczych do szczelnych zbiorników,
- nakaz stosowania do celów grzewczych stosowanie paliw niskoemisyjnych,
- dążenie do zachowania dotychczasowego zagospodarowania terenu, a w przypadku zmiany przeznaczenia niedopuszczenie do negatywnego wpływu na środowisko,
- stosowania nawozów mineralnych organicznych oraz środków ochrony roślin w ilościach i terminach uzgodnionych ze służbami agrotechnicznymi gminy lub ze służbami Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego,
- likwidacja dzikich wysypisk śmieci i zapobieganie powstawaniu nowych,
- likwidacja istniejącego skażenia wód podziemnych,
- zakaz stosowania środków ochrony roślin innych niż dopuszczone do stosowania w strefach ochronnych.

Rozwiązania w zakresie infrastruktury technicznej:

- ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną w oparciu o istniejącą i projektowaną sieć elektroenergetyczną,
- zakaz lokalizacji inwestycji szkodliwych oraz mogących pogorszyć stan środowiska: składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych oraz wylewisk niezabezpieczonych przed przenikaniem zanieczyszczeń do wód podziemnych, składowisk nawozów i środków ochrony roślin bez zabezpieczenia podłoża przed wsiąkaniem zanieczyszczeń do gruntu,
- zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu, wód podziemnych i powierzchniowych,
- zakaz gromadzenia ścieków bytowych w nieuszczelnionych szambach i dołach chłonnych,
- zaprzestanie nielegalnego zrzutu ścieków i nieoczyszczonych wód z kanalizacji deszczowej do wód powierzchniowych,
- ustala się zasilenie w wodę z istniejących i projektowanych miejskich sieci wodociągowych,
- ustala się zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych źródeł ciepła w oparciu o paliwa niskoemisyjne.

Rozwiązania poprzez kształtowanie zabudowy i jej funkcji:

- wyznaczenie minimalnej powierzchni czynnej biologicznie;
- zakaz lokalizacji nowych obiektów o charakterze tymczasowym;
- określenie parametrów zabudowy, gabarytów i wysokości obiektów budowlanych,
- zapewnienie wymaganych miejsc parkingowych;

Rozwiązania eliminujące i ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko:

- ograniczenie gabarytów zabudowy,
- zakaz tymczasowego zagospodarowania i użytkowania terenu,
- zalecenie stosowania mediów grzewczych oraz rozwiązań technicznych minimalizujących tzw. „niską emisję” zanieczyszczeń do powietrza poprzez stosowanie niskoemisyjnych paliw,
- zakaz wprowadzania działań i inwestycji oddziałujących negatywnie na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

12. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM

Rozwiązania zaproponowane w projekcie zmiany dokumentu planistycznego są wynikiem analizy propozycji lokalizacji brakujących na terenie gminy obszarów inwestycyjnych. Alternatywą było wskazanie propozycji kilku terenów spełniających kryteria nieuciążliwości dla środowiska oraz ludzi, jak również uzbrojenie terenu z dogodnym dojazdem. Zaproponowana lokalizacja pod zagospodarowanie przemysłowo – usługowe położone jest na obecnie niezainwestowanym terenie o funkcji rolnej, co sprzyja realizacji nowych, opartych na nowoczesnych technologiach zakładach czy usługach. Położenie przy drodze wojewódzkiej, w sąsiedztwie istniejących w studium terenów pod usługi jest korzystne. Dlatego też przedstawiony projekt zmiany potraktowany został jako rozwiązanie optymalne.

13. WSKAZANIE TRUDNOŚCI PRZY OPRACOWYWANIU PROGNOZY

Podczas wykonywania prognozy trudności wynikają jedynie z braku możliwości szacowania rodzaju działalności usługowej i przemysłowej. Studium jest dokumentem strategicznym, wyznaczającym kierunki dalszego rozwoju. Nie jest to dokument tak precyzyjny jak plany miejscowe, gdzie do analiz jest więcej danych. Niemniej ogólne kierunki rozwoju dają szansę przeprowadzenia prognoz oddziaływania ich na środowisko.

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko wykonywana do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opole Lubelskie w miejscowości Elżbieta (dz. nr: 24/4, 24/6, 25/2, 26/2), wykonywana w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie **uchwały nr IX/75/2019** Rady Miejskiej w Opolu Lubelskim z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opole Lubelskie. Podstawą prawną do wykonania prognozy są zapisy art. 46 pkt. 1 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany dokumentu planistycznego została opracowana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r., **o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko**. Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje w swym zakresie problematykę wskazaną przez **Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego**.

Informacje zawarte w prognozie dotyczą podstawy do wykonania prognozy jakim jest przystąpienie do sporządzenia projektu zmiany suikzp. Obejmuje **metodykę** sporządzania, na podstawie materiałów wyjściowych, opisu charakterystyki obszaru opracowania oraz ustalenie wpływu zaproponowanych funkcji na stan środowiska w przypadku zrealizowania i niezrealizowania ustaleń planistycznych.

Prognoza przedstawia **stan środowiska przyrodniczego** na podstawie opracowań wyjściowych oraz charakterystykę środowiska przyrodniczego obejmującą poszczególne komponenty środowiska takie jak budowa geologiczna, rzeźba, klimat, fauna i flora. W prognozie

przedstawiono ustalenia zaproponowane w projekcie zmiany suikzp. Przedstawiono ogólne założenia dokumentu i ich oddziaływanie na komponenty środowiska.

Analizowany teren składa się z czterech działek, usytuowanych przy drodze wojewódzkiej nr 747 w rejonie skrzyżowania jej z drogą prowadzącą do Ożarowa (przedłużenie ul. Południowej w mieście). W najbliższym sąsiedztwie znajdują się pola uprawne, w dalszej odległości zabudowa jednorodzinna i siedliskowa, zbiorniki retencyjne wzdłuż drogi wojewódzkiej. Na południe od analizowanego terenu znajduje się ujęcie wody, jak również na północ, powyżej drogi wojewódzkiej. Zagospodarowanie w sąsiedztwie obszaru zmiany, które przewiduje obecnie obowiązujące studium obejmuje: zabudowę mieszkaniową jednorodzinna i zagrodową, tereny usług, tereny rolne (uprawy polowe). Projekt zmiany studium zakłada przeznaczenie obszaru na tereny produkcyjno-usługowe (**PU**).

Obszar projektu suikzp znajduje się poza granicą ostoi siedliskowej o nazwie „**Opole Lubelskie**” o kodzie **PLH 060054**. Przedmiotem ochrony jest kolonia rozrodcza nietoperzy z gatunku *Myotis myotis* wraz z ich żerowiskiem. W prognozie nie stwierdza się wpływu zmiany suikzp na obszar Natura 2000. Biorąc pod uwagę zakres zmian dokumentu planistycznego oraz stan ochrony i integralności obszaru Natura 2000, można stwierdzić, że realizacja założeń planistycznych nie będzie negatywnie oddziaływać na ten obszar, na chipterofaunę, a także integralność obszaru Natura 2000.

Analizowany obszar znajduje się poza **Chodelskim Obszarem Chronionego Krajobrazu** oraz poza **otuliną Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego**. W ramach sooś nie stwierdzono negatywnego wpływu ustaleń planistycznych na te obszary.

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu suikzp utrzymywać się będą dotychczasowe oddziaływania, polegające na zagrożeniach wynikających z zanieczyszczeń upraw polowych pochodzących z nawozów i środków ochrony roślin, uciążliwości komunikacyjnych, barier ekologicznych w postaci dróg i zabudowy kubaturowej.

Korzystne dla stanu środowiska jest określenie nakazów, zakazów i sposobów zagospodarowania, a przede wszystkim nakazy zachowania standardów jakości środowiska, co ograniczy wszelkie uciążliwości do minimum.

Szczegółowa prognoza oddziaływania na środowisko poszczególnych ustaleń planistycznych wskazuje zmianę (pozytywną, negatywną, obojętną) jaka nastąpi po wprowadzeniu ustaleń planistycznych, a także wpływ na środowisko przyrodnicze w aspekcie poszczególnych komponentów. Wg projektu zmiany jest ściśle powiązany z uwarunkowaniami przyrodniczymi, gospodarczymi oraz demograficzno-społecznymi. Obszar objęty projektem jest już częściowo przekształcony antropogenicznie, a lokalizacja proponowanej funkcji jest zlokalizowana prawidłowo: poza obszarami prawnie chronionymi, poza Systemem Przyrodniczym Gminy, dolinami rzek oraz lasami. Jedynym zagrożeniem jest sąsiadujące ujęcie wody i strefa **OWO**. Przy zachowaniu szczególnej ostrożności proponowana forma zagospodarowania nie powinna wpływać na stan środowiska. Od wschodniej strony teren graniczy z funkcją usługową (U), od południa i zachodu z terenami rolnymi (R), a od północy granicę stanowi droga wojewódzka 747. Obszaru zamieszkania ludzi nie znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie terenu przemysłowo-składowego, aczkolwiek niektóre uciążliwości (hałas, wibracje, zapachy) mogą być odczuwalne przez mieszkańców.

Obszar opracowania znajduje się w zasięgu **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406** (lubelskiego), należącego do regionalnego systemu ochrony wód oraz w obrębie jednolitych części wód podziemnych (**JCWpd**) o eurokodzie **PLGW 200088** (nr jednostki 88). Wody, ze względu na brak izolacji wglębnych kredowych poziomów wodonośnych i duże zagrożenie zanieczyszczeniem kredowych poziomów wodonośnych podlegają najwyższej ochronie **OWO**.

Obszary zmiany suikzpu nie znajdują się w obrębie występowania wód powierzchniowych. Najbliżej położona jest rzeka **Jankówka** o eurokodzie **PLRW2000023746** (obrębnie jednolitych części wód **JCWP Jankówki**).

Zagrożenie możliwością ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko stwierdza się w obszarach zakwalifikowanych pod tereny o charakterze produkcyjnym, składowym i usługowym. Projekt zmiany studium zakłada możliwość realizacji **OZE**, co jest korzystne dla środowiska, ze względu na wykorzystanie alternatywnych możliwości produkcji biopaliw.

Negatywne oddziaływania związane są początkowo z dużą ingerencją w fazie budowy: zmiana ukształtowania terenu, wykopy i nasypy, odstąpienie gleby, hałas i wibracje związane z maszynami budowlanymi, ingerencję w powierzchnię czynną biologicznie. W stosunku do obecnego użytkowania nastąpi **zmniejszenie terenów czynnych biologicznie** poprzez możliwość wprowadzenia obiektów budowlanych na działkach niezabudowanych.

Projekt zmiany na etapie studium nie zawiera dokładnych informacji o docelowym obiekcie budowlanym. Działalność produkcyjno – usługowa zawsze oddziałuje na środowisko, bardziej lub mniej negatywnie. Możliwość realizacji obiektów związanych z OZE będzie korzystnym wykorzystaniem terenu. Ma to pozytywny wpływ na aspekt klimatyczny, zdrowie mieszkańców gminy, występowania anomalii klimatycznych.

Przy zachowaniu standardów jakości środowiska, wprowadzane zmiany dokumentu planistycznego są spójne z celami środowiskowymi zawartymi w **Planie gospodarowania wodami na obszarach w dorzeczu Wisły**.

Reasumując, projekt zmiany studium w sposób zrównoważony wykorzystuje możliwości rozwojowe gminy, z uwzględnieniem walorów przyrodniczych występujących na terenie gminy jak i w najbliższym sąsiedztwie. W pozostałych aspektach nie stwierdza się negatywnego oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium, a propozycja zapisów planistycznych optymalne wykorzystanie obszaru, zarówno dla środowiska przyrodniczego jak i dla zdrowia i życia mieszkańców.

Alex Harsbin

.....
Imię i nazwisko autora

Lublin, dn. *30 KWIECIEŃ 2020*

OŚWIADCZENIE AUTORA

dokumentu pt.: PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OPOLE LUBELSKIE m. Elżbieta (dz. 24/4, 24/6, 25/2, 26/2 (uchwała o przystąpieniu nr IX/75/2019 z dnia 18 CZERWCA 2019 r)

1. Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania wyżej wymienionego dokumentu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
2. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Alex Harsbin

.....
Podpis autora